

ותק כהונה בפרלמנטים בעולם ובכנסת במבט מגדרי

כתיבה: ד"ר נלי כפיר וד"ר יסכה מוניקנדס-גבעון | אישור: עדו אבגר

תאריך: י"ז באלול תשפ"ה, 10 בספטמבר, 2025

סקירה

תוכן העניינים

2	רשימת התרשימים והטבלאות במסמך
1	תמצית
3	1. מבוא ורקע
7	2. מבט משווה: ותק כהונה במבט מגדרי במדינות שונות
8	2.1 ניו זילנד
10	2.2 הולנד
13	2.3 הונגריה
15	2.4 נורבגיה
17	2.5 קנדה
19	2.6 סיכום המבט המשווה
20	3. ישראל – ותק חברי כנסת במבט מגדרי
20	3.1 הכנסת ה-25
22	3.2 כל הכנסות
23	3.2.1 ותק מצטבר של כהונת חברי הכנסת בכל הכנסות
24	3.2.2 ותק מצטבר של שנות כהונה
25	3.2.3 ממוצע ותק מצטבר של ימי כהונה בכל כנסת
26	3.2.4 מספר כנסות שבהן כיהנו חברי הכנסת
27	3.3 מבט מגדרי על חברי הכנסת הוותיקים ביותר
29	3.4 ותק ממלאי תפקיד בכנסת ובמשלה
30	3.4.1 ותק מצטבר של ממלאי תפקיד
32	3.4.2 השוואת ותק של בעלי תפקיד ושאנים בעלי תפקיד
33	3.5 סיכום ותק חברי וחברות הכנסת בישראל
35	3.6 נספח: שנות הוותק של חברי וחברות הכנסת הוותיקים ביותר לפי מגדר
37	3.7 נספח: חברי הכנסת ה-25 לפי ותק מצטבר (נכון לדצמבר 2024) ומגדר

רשימת התרשימים והטבלאות במסמך

- 8..... תרשים 1: שיעור נשים בפרלמנט ניו זילנד
- 8..... תרשים 2: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (ניו זילנד)
- 9..... תרשים 3: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (ניו זילנד)
- 10..... תרשים 4: שיעור חברי וחברות הפרלמנט המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי, לפי מגדר (ניו זילנד)
- 11..... תרשים 5: שיעור נשים בפרלמנט הולנד
- 11..... תרשים 6: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (הולנד)
- 11..... תרשים 7: התפלגות חברי פרלמנט לפי קטגוריות ותק כהונה ומגדר (הולנד)
- תרשים 8: שיעור חברי וחברות הפרלמנט שמשך כהונתם המצטבר לא עולה על משך הכהונה של הפרלמנט הנוכחי (הולנד)
- 12.....
- 13..... תרשים 9: שיעור נשים בפרלמנט הונגריה
- 13..... תרשים 10: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (הונגריה)
- 14..... תרשים 11: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (הונגריה)
- 15..... תרשים 12: שיעור חברי וחברות הפרלמנט המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי, לפי מגדר (הונגריה)
- 16..... תרשים 13: שיעור נשים בפרלמנט נורבגיה
- 16..... תרשים 14: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (נורבגיה)
- 16..... תרשים 15: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (נורבגיה)
- תרשים 16: שיעור חברי וחברות הפרלמנט שמשך כהונתם המצטבר לא עולה על משך הכהונה של הפרלמנט הנוכחי (נורבגיה)
- 17.....
- 18..... תרשים 17: שיעור נשים בפרלמנט קנדה
- 18..... תרשים 18: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (קנדה)
- 18..... תרשים 19: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (קנדה)*
- 19..... תרשים 20: שיעור חברי וחברות הפרלמנט המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי, לפי מגדר (קנדה)
- 21..... תרשים 21: ותק מצטבר של שנות כהונה לפי מגדר (שיעור), הכנסת ה-25
- 22..... תרשים 22: שיעור חברי וחברות הכנסת המכהנים לראשונה, הכנסת ה-25
- 22..... תרשים 23: שיעור חברות הכנסת שכיהנו בכל כנסת
- 24..... תרשים 24: ותק מצטבר של שנות כהונה, לפי מגדר (שיעור)

- 25..... תרשים 25: ממוצע ותק מצטבר של ימי כהונה בכל כנסת, לפי מגדר (בימים)
- 27..... תרשים 26: מספר כנסות שבהן כיהנו חברי כנסת, לפי מגדר (שיעור)
- 28..... תרשים 27: שיעור חברי וחברות כנסת מכלל חברי כנסת בעלי הוותק הגבוה ביותר (רבעון עליון) בכל כנסת
- 29..... תרשים 28: חברי כנסת בעלי תפקיד בכל כנסת, לפי מגדר
- 30..... תרשים 29: שיעור בעלות תפקיד מכלל חברות כנסת ושיעור בעלי תפקיד מכלל חברי כנסת, בכל הכנסות
- 31..... תרשים 30: ממוצע ותק מצטבר של חברי וחברות כנסת שהיו בעלי תפקיד, בכל כנסת
- 32..... תרשים 31: ממוצע ותק חברות כנסת בעלות תפקיד ושאינן בעלות תפקיד, בכל כנסת
- 32..... תרשים 32: ממוצע ותק חברי הכנסת הגברים בעלי תפקיד ושאינם בעלי תפקיד, בכל כנסת
- 5..... טבלה 1: שיעור הנשים בכלל חברי הפרלמנטים במדינות נבחרות, ושיעורן בקרב חברי פרלמנט ותיקים, 2020
- 23..... טבלה 2: משך כהונת חברי וחברות הכנסת לדורותיהם, לפי מגדר, נכון לדצמבר 2024

תמצית

מסמך זה הוכן לבקשת חה"כ מרב מיכאלי והוא מביא נתונים על ותק וייצוג נשים במספר פרלמנטים בעולם ובישראל. באופן ספציפי, מובאים בו נתונים על משך הכהונה של חברי וחברות פרלמנטים המכהנים בפרלמנט הנוכחי בכל אחת מחמש המדינות הבאות: ניו זילנד, הולנד, הונגריה, נורבגיה וקנדה. כמו כן, מובאים נתונים על חברי וחברות כנסת בישראל מקום המדינה ועד לכנסת ה-25. מטרת המסמך היא לבחון ביחס לכל אחת מהמדינות אם יש הבדלים בין חברי פרלמנט גברים לנשים מבחינת משך הכהונה שלהם.

מספרות המחקר בנושא עולה כי נשים מאיישות רק חלק קטן מהתפקידים הבכירים בפרלמנטים; זאת בנוסף לכך ששיעורן נמוך גם בקרב כלל חברי הפרלמנט. מחקרים שונים מצאו קשר בין משך הכהונה של חברי פרלמנט וסיכוייהם למלא תפקידים בכירים בפרלמנט. כמו כן, נמצא שבמדינות רבות נשים מהוות מיעוט מקרב חברי הפרלמנט הוותיקים, לעיתים קרובות אף ביחס לשיעורן מכלל חברי הפרלמנט. במדינות אלו, מיעוט הנשים בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים, עשויה להשפיע על סיכוייהן לקבלת תפקידים בכירים.

הנתונים על חמשת הפרלמנטים המכהנים של ניו זילנד, הולנד, הונגריה, נורבגיה וקנדה מראים כי:

- **בכל המדינות שנבדקו נשים הן מיעוט בקרב חברי הפרלמנט הנוכחי.** בהונגריה שיעור הנשים הוא הנמוך ביותר (15%) ובניו זילנד שיעורן הוא הגבוה ביותר (46%). בתווך נמצאות קנדה עם 31% נשים, הולנד (39%), ונורבגיה (44%). נציין כי בישראל נשים מהוות 23% מכלל חברי הכנסת שניהנו בכנסת הנוכחית.
 - **בכל המדינות הוותיקות הממוצע של נשים בפרלמנט הנוכחי נמוך מהוותק הממוצע של גברים.** בהונגריה הפער המגדרי במשך הכהונה הוא הגבוה ביותר (41%) עם ותק ממוצע של שמונה שנים בקרב נשים לעומת 13 שנים ושישה חודשים בקרב גברים; ובקנדה הפער זה הוא הנמוך ביותר (16%) עם ותק ממוצע של שבע שנים ושלושה חודשים בקרב נשים לעומת שמונה שנים ושמונה חודשים בקרב גברים. נציין כי בישראל הפער בוותק הממוצע הוא 17%, עם ותק של שש שנים וארבעה חודשים בקרב נשים ושבע שנים ושבעה חודשים בקרב גברים.
 - **מהשוואת התפלגות כל קבוצת מגדר על פני קטגוריות טווח ותק עולה כי ככלל, חלק גדול יותר מחברי הפרלמנט הגברים הם בעלי ותק רב יחסית, בהשוואה לחברות הפרלמנט.** בקטגוריית וותק של 20 שנים ומעלה, ישנו פער מגדרי בכל אחת מהמדינות, כאשר בפרלמנט של הולנד – כמו גם בכנסת הנוכחית בישראל – אין כלל נשים שהותק שלהן הוא 20 שנים ומעלה, לעומת 2% ו-9% של מבין הגברים בקטגוריה זו, בהתאמה.
 - **בשלוש מדינות (הונגריה, נורבגיה והולנד) חלקן של חברות הפרלמנט המכהנות לראשונה מכלל חברות הפרלמנט גדול ביחס לחלק המקביל בקרב חברי הפרלמנט הגברים.** בניו-זילנד, בהולנד – וכן בישראל – שיעור המכהנים לראשונה בקרב הגברים גבוה מהמקבילה בקרב הנשים.
- מנתוני הוותק של חברי וחברות הכנסת בישראל עולות הנקודות העיקריות הבאות:
- בכנסת ה-25 נשים הן כרבע מכלל חברי הכנסת; **ממוצע מספר שנות כהונה של חברי כנסת הגברים (שבע שנים ושבעה חודשים) היה גבוה במעט מממוצע מספר שנות כהונה של חברות הכנסת (שש**

שנים וארבעה חודשים); כשני שלישים מחברי וחברות הכנסת ה-25 (64% ו-66% בהתאמה) מכהנים פחות משש שנים; כחמישית מחברות הכנסת (21%) מכהנות בכנסת ה-25 לראשונה; שיעור המכהנים לראשונה בקרב חברי הכנסת הגברים גבוה יותר – 28%.

- **ממוצע מספר שנות כהונה של חברי כנסת שכיחנו בכל הכנסות מקום המדינה** (שמונה שנים ושבעה חודשים) **היה גבוה מממוצע מספר שנות הכהונה של חברות הכנסת** (שש שנים ושישה חודשים); 38% מחברי הכנסת הגברים כיהנו פחות מארבע שנים, לעומת כמחצית (48%) מחברות הכנסת שכיחנו פחות מארבע שנים.

- **כלל חברי וחברות הכנסת כיהנו בשלוש כנסות בממוצע.** בבדיקה של כל קבוצת מגדר בנפרד עלה כי יותר ממחצית מחברי הכנסת הגברים (55%) ומחברות הכנסת (58%) כיהנו בשתי כנסות או פחות; אך כשליש מחברי הכנסת הגברים (36%) כיהנו במהלך כנסת אחת בלבד, לעומת קרוב למחצית מחברות הכנסת (44%).

- **מהכנסת ה-13 מספר ימי הכהונה הממוצע של נשים ירד ונשאר נמוך ממספר ימי הכהונה אצל הגברים.** בכנסות אלו ההבדל בין ותק כהונה ממוצע של גברים לוותק כהונה ממוצע של נשים נע בין שנה וארבעה חודשים (בכנסת ה-25) לארבע שנים ועשרה חודשים (הכנסת ה-16). לצד זאת, בכנסת ה-15 החלה מגמה עקבית של גידול בשיעור הנשים המכהנות, כלומר יותר נשים כיהנו בכל כנסת – אך בממוצע הן כיהנו בפרקי זמן קצרים יותר; נציין כי עצם כניסתן של חברות הכנסת החדשות תרמה לירידת ממוצע הוותק של כלל הנשים.

- בבחינת ותק חברי הכנסת הוותיקים ביותר (רבעון עליון של הוותק) עולה כי **10% בלבד מחברי הכנסת הוותיקים ביותר היו נשים**; ממוצע הוותק שלהן היה נמוך במידה ניכרת משל הגברים – 22 שנים לעומת 33 בהתאמה.

- בבחינת חברי כנסת המכהנים בתפקידים בכנסת או בממשלה (יושב ראש ועדה, יושב ראש הכנסת, סגן יושב ראש הכנסת, ראש ממשלה, סגן ראש ממשלה, שר וסגן שר) עולה כי **שיעור ההשתתפות של נשים בקרב ממלאי תפקידים אלו נמוך במידה ניכרת משל גברים** – עד הכנסת ה-13 כ-9% ממלאי התפקידים היו נשים ומהכנסת ה-13 חלה עלייה מתמדת בשיעור הנשים שמילאו תפקידים עד ל-32% בכנסת ה-24; עם זאת בכנסת ה-25 17% בלבד ממלאי התפקידים היו נשים. 20% בלבד מכלל חברי הכנסת לדורותיהם שמילאו לפחות אחד מהתפקידים הללו היו נשים.

- הן בקרב גברים והן בקרב נשים ותק ממלאי התפקידים היה לרוב גבוה במעט מהוותק של חברי הכנסת שאינם ממלאים תפקידים; **מאז הכנסת ה-13 ותק חברי כנסת ממלאי תפקיד הגברים היה גבוה יותר מוותק חברות הכנסת שמילאו תפקידים אם כי בשתי הכנסות האחרונות, לאחר ירידת ותק הגברים ממלאי התפקידים, הפער המגדרי הצטמצם.**

1. מבוא ורקע

מסמך זה מביא נתונים על משך הכהונה של חברי וחברות פרלמנטים המכהנים בפרלמנט הנוכחי בכל אחת מחמש המדינות הבאות: ניו זילנד, הולנד, הונגריה, נורבגיה וקנדה. כמו כן, מובאים נתונים על חברי וחברות כנסת ישראל מקום המדינה ועד לכנסת ה-25.

הפרק הראשון במסמך מביא מחקרים המתייחסים לוותק, בכירות ומגדר בפרלמנטים בעולם. הפרק השני מתמקד בוותק הכהונה של חברי הפרלמנט המכהנים נכון למועד הבדיקה בחמש המדינות שנזכרו לעיל (שאינן ישראל); לגבי כל מדינה נבחנו שלושה מדדים מרכזיים: משך הכהונה הממוצע של חברי וחברות הפרלמנט; התפלגות לפי קטגוריות ותק של כל קבוצת מגדר בנפרד, ושיעור חברי וחברות הפרלמנט עבורם זו הכהונה הראשונה בתוך כל קבוצת מגדר. בפרק השלישי של המסמך נביא נתונים אודות ותק חברי וחברות הכנסת שכיהנו בישראל מאז הכנסת הראשונה ועד הנוכחית; תוך התייחסות להיבטים מגדריים בוותק המצטבר של חברי הכנסת, מספר הכנסות בהן כיהנו, חברי הכנסת הוותיקים ביותר וכן ותק חברי הכנסת ממלאי תפקידים בכנסת ובממשלה.

ותק הכהונה הפרלמנטרית ובכירות

ותק כהונה, שצבירתו תלויה ביכולת להיבחר לפרלמנט שוב ושוב, והניסיון הפרלמנטרי שנצבר במהלכו, עשויים להיות גורם מרכזי שמשפיע על הסיכויים לכהן בתפקידים בכירים בפרלמנט ובממשלה (ככל שחברי הממשלה ממונים מבין חברי הפרלמנט). ישנן ראיות מחקריות לכך שחברי פרלמנט ותיקים נמצאים בתפקידים בכירים יותר מחברי פרלמנט עם פחות ותק. כך למשל מחקר שנערך בגרמניה (1990–2012) הראה כי שני המשתנים המכריעים ביותר המשפיעים על סיכויי הכהונה כנשיא פרלמנט, יו"ר וועדה או יו"ר סיעה הם מילוי אחד התפקידים הללו בהווה וכן הוותק של חבר הפרלמנט.¹ מעבר לכך, מחקרים נוספים מצביעים על קשר בין ותק ומילוי תפקידים בעבר - להשפעה ולכוח פרלמנטרי, אם באופן לא פורמלי כמשאב המגולם בידע, סמכות ורשתות ארגוניות, ואם באופן פורמלי על ידי תגמול וזכויות יתר (בארה"ב למשל, חברי קונגרס ותיקים יכולים לבחור באילו ועדות ירצו להיות חברים. כמו כן הבחירה לכהונת ראשי ועדות מושפעת מוותק).²

נשים בפרלמנטים

על אף גידול מסוים בשיעורן של נשים בפרלמנטים בעשורים האחרונים, נשים עודן בתת ייצוג ברוב הפרלמנטים בעולם (כולל בישראל), ובתפקידים בכירים בפרלמנטים בפרט. בשנת 2025 שיעורן של נשים היה 27% מכלל חברי הפרלמנט ב-185 מדינות שנבדקו, ורק

¹ Till Heinson and Melissa Schiefer, *The Journal of Legislative Studies*, [Advancing to positions of power in parliament- does seniority matter?](#), 2019, 24:4(511-532).

² Ragnhild Muriaas and Torill Stavenes, *Politics & Gender*, [Gender and Political Seniority: Three Measures](#), 2024, 02:2, 271-295, pp. 271, 273-274, 285, 289-291.

ותק כהונה והניסיון הפרלמנטרי שנצבר במהלכו, עשויים להיות גורם מרכזי שמשפיע על הסיכויים לכהן בתפקידים בכירים בפרלמנט

בעשורים האחרונים שיעור הנשים בפרלמנטים בכלל ובקרב יושבי ראש הפרלמנטים בפרט יותר מהכפיל את עצמו, אך הן עדיין מיעוט

בששה פרלמנטים בעולם שיעור הנשים עלה על שיעור הגברים או היה זהה לו.³ נציין כי בעבר שיעור הנשים בפרלמנטים היה נמוך אף יותר: ב-1995 נשים היו 11% מחברי הפרלמנט ב-172 מדינות שנבדקו באותה שנה.⁴

במקביל לעלייה בשיעור הנשים בפרלמנטים, מאז 1995 ניכרת גם עליה בשיעור הנשים בתפקידי הנהגה בפרלמנט: בשנת 1995, נשים היו 11% מבין יושבי ראש הפרלמנטים, ואילו בשנת 2025, נשים היוו 24% מכלל יושבי ראש הפרלמנטים. על פי האיגוד הבין-פרלמנטרי (IPU), באזורים בעולם בהם שיעור הנשים בפרלמנט גבוה יחסית, גם שיעורן של נשים בקרב יושבי ראש הפרלמנטים גבוה יחסית. אין בידינו מידע היסטורי על שיעור הנשים בתפקידי יושבות ראש ועדה, אך בשנת 2025 נשים היו כ-30% מיושבי ראש הוועדות בפרלמנטים בעולם. כמו כן, נשים היו רוב מבין יושבי הראש של הוועדות לקידום מעמד האישה (כ-70%), אך מיעוט בוועדות אחרות כגון ועדות חוץ (21%), ביטחון (15%) או כספים (15%).⁵

כלומר, בשלושת העשורים האחרונים שיעור הנשים בפרלמנטים בכלל ובקרב יושבי ראש הפרלמנטים בפרט יותר מהכפיל את עצמו, אך הן עדיין מיעוט בקרב חברי הפרלמנטים בעולם, וכן מיעוט בקרב בעלי התפקידים הבכירים בפרלמנטים.

נתונים אודות חברות כנסת ממלאות תפקידים בישראל יוצגו [בפרק 3 במסמך](#).

ותק הכהונה ומגדר

במדינות רבות, משך הכהונה של נשים בפרלמנט קצר מזה של הגברים

במדינות רבות, משך הכהונה של נשים בפרלמנט קצר מזה של הגברים. מחקר שבדק את משך הכהונה של נשים וגברים ב-33 מדינות לגביהן נמצאו נתונים על משך הכהונה,⁶ מצא כי ב-15 מהן (46%), הכהונה של נשים קצרה מזו של הגברים, וביתר המדינות שנבדקו הותק של גברים ונשים היה ללא הבדל משמעותי. כלומר, לא נמצאו מדינות בהן ותק הנשים גדול במידה משמעותית מוותק הגברים.⁷ מעבר לכך, המחקר ניסה לבדוק האם למשך הכהונה יש קשר לגיל הכניסה לפרלמנט. ב-15 המדינות בהן כהונת נשים קצרה מכהונת גברים, ניתן לזהות שני דפוסים עיקריים: (א) דפוס כהונה מקוצרת: ב-12 מהמדינות נשים נכנסות לפרלמנט בגיל זהה לגברים (8 מדינות); או צעיר יותר מגברים (4 מדינות ובהן ישראל) - אך מכהונת פחות זמן מהם. כלומר הן "נפלטות" מהר יותר מהמערכת אפילו אם הגיעו מוקדם מהגברים או באותו שלב בחיים. (ב) בקרב 3 המדינות הנותרות ישנו דפוס של חסם כפול למשך כהונה: נשים נכנסות

³ הפרלמנטים בהם שיעור הנשים עלה על שיעור הגברים או היה זהה לו בשנת 2025 (בסדר יורד) הם הפרלמנטים של רואנדה, קובה, ניקרגואה, מקסיקו, אנדורה וארה"ב.

⁴ Intra-Parliamentary Union, [Woman in Parliament, 1995-2025](#).

⁵ Ibid.

⁶ המחקר כלל 78 מדינות, אך רק ב-33 מהן ניתן היה למצוא נתונים מלאים על משך הכהונה.

⁷ Devin K. Joshi and Malliga Och, *Politics, Groups, and Identities*, [Early birds, short tenures, and the double squeeze: how gender and age intersect with parliamentary representation](#), 14 June, 2019, Volume 9, 2021 - [Issue 3](#).

לפרלמנט בגיל מאוחר מהגברים וגם מכהנות פחות זמן מהם. עורכי המחקר מציעים לקשור ממצאים אלו ל"קנס האימהות" - לטענתם ייתכן שנשים נפלטות מהמערכת הפוליטית בשלב מוקדם יותר או מגיעות אליה בשלב מאוחר יותר בגלל היותן המטפלות העיקריות במשפחה.⁸

הפער המגדרי בותק של חברי פרלמנט עולה במחקרים נוספים.⁹ כך לדוגמא, במחקר שנערך על תשע דמוקרטיות מערביות בשנים 1965–2020, נמצא כי נשים מהוות מיעוט מקרב חברי הפרלמנט הוותיקים ושיעורן פחות ככל שהוותק עולה.¹⁰ מהמחקר עלה כי לאורך תקופה זו הנשים היו 16% מחברי הפרלמנט שניהנו מעל לשלוש כהונות, ו-11% מחברי הפרלמנט הוותיקים ביותר (הרבעון העליון של חברי הפרלמנט מבחינת ותק הכהונה שלהם). יחד עם זאת, בכל המדינות שנבדקו חל מאז שנות ה-80 גידול בשיעור הנשים בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים, ובחלקן נראה שהוא השתווה לשיעור הנשים בכלל חברי הפרלמנט (שנותר מיעוט). הטבלה להלן מציגה את שיעור הנשים בשנת 2020 בקרב כלל חברי הפרלמנט בכל אחת מתשע המדינות, ולצדו אומדן של שיעורן בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים ביותר.

טבלה 1: שיעור הנשים בכלל חברי הפרלמנטים במדינות נבחרות, ושיעורן בקרב חברי פרלמנט ותיקים, 2020¹¹

מדינה	שיעור הנשים מחברי הפרלמנט	אומדן שיעור הנשים מחברי הפרלמנט הוותיקים (25% הוותיקים ביותר)*
קנדה	31%	23%
ארה"ב	28%	23%
נורבגיה	45%	45%
אוסטריה	41%	23%
צרפת	37%	23%
גרמניה	35%	35%
אירלנד	23%	5%
בריטניה	35%	13%
ספרד	43%	40%

* במחקר עצמו לא הוצג שיעור הנשים בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים בכל מדינה. הוצג גרף המייצג את ההפרש בין שיעור הייצוג של גברים ושיעור הייצוג של נשים בקרב חברי פרלמנט אלו. על סמך תרשים זה אמדנו את נתוני הפער המגדרי ועל סמך נתונים אלו חישבנו את שיעור הנשים. לפיכך יש להתייחס לנתון זה במשנה זהירות.

⁸ מבין 18 המדינות בהן משך הכהונה של גברים ונשים היה דומה, בשמונה מדינות נשים נכנסו לפרלמנט בגיל צעיר מגברים וב-10 מדינות לא נמצא הבדל משמעותי בגיל הכניסה של גברים ונשים.

⁹ Ragnhild Muriaas and Torill Stavenes, *Politics & Gender, Gender and Political Seniority: Three Measures*, 2024, 02:2, pp. 278, pp. 288.

¹⁰ Ragnhild Muriaas and Torill Stavenes, *Politics & Gender, Gender and Political Seniority: Three Measures*, 2024, 02:2, pp. 271-295, pp. 271, 273-274, 285, 289-291.

¹¹ Ragnhild Muriaas and Torill Stavenes, *Politics & Gender, Gender and Political Seniority: Three Measures*, 2024, 02:2, pp. 279, 286, 287.

לפי הנתונים המוצגים בטבלה לעיל, בשנת 2020 בכל המדינות שנבחנו, שיעור הנשים בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים נע בין 5% (אירלנד) ל-45% (נורבגיה). כמו כן, בכל אחת מהמדינות, שיעור הנשים בקרב ותיקים נמוך או שווה לשיעורן בקרב כלל חברי הפרלמנט.

לשם השוואה נציין כי בישראל שיעור הנשים מכלל חברות הכנסת בכנסת ה-23 (בשנים 2020–2021) היה 26% מכלל חברי הכנסת ושיעורן ברבעון העליון של חברי הכנסת הוותיקים היה 11%. נתונים נוספים יוצגו [בפרק על ישראל](#).

כאמור, מהמחקר עולה כי הפער המגדרי בוותק הצטמצם מאז שנות ה-1980 אך הוא עדיין נותר משמעותי.¹² יחד עם זאת, במחקר לא מוצגת מגמת השינוי בשיעור הנשים בקרב כלל חברי הפרלמנט במדינות שנבחנו. ככל שחלה במדינות אלו עלייה בשיעור הנשים בשנים האחרונות (כפי שאכן חלה במדינות רבות כאמור לעיל), יידרש עוד פרק זמן לבחון האם וכיצד העלייה בשיעור נשים בפרלמנט באה לידי ביטוי בצמצום בפער המגדרי בוותק. זאת משום שהוותק הקצר של חברות הפרלמנט החדשות משפיע על ממוצע הוותק של כלל חברות הפרלמנט.

כלומר, יתכן שלפחות בחלק מהמדינות, משך הכהונה הממוצע הקצר יותר של נשים ושיעורן הנמוך יותר באופן יחסי בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים, עשויים להיות קשורים דווקא לגידול יחסי בשיעור הנשים הפרלמנטים בשנים האחרונות, שבתורו מוריד את ממוצע הוותק היחסי של כלל חברות הפרלמנט ומקטין את שיעורן היחסי בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים ביותר.

בהקשר זה נציין כי מחקר שבחן חברות פרלמנט בקונגרס האמריקאי בשנים 1972–2012, מצא כי הן אומנם מהוות מיעוט מקרב חברי הקונגרס, אך לאחר שהן נבחרות, אין הבדלים באורך הכהונה ובמסלולי הקריירה של נשים וגברים.¹³

לסיכום, נשים מאיישות רק חלק קטן מהתפקידים הבכירים בפרלמנטים, זאת בנוסף לשיעורן הנמוך בכלל חברי הפרלמנט. מחקרים שונים מצאו קשר בין משך הכהונה של חברי פרלמנט וסיכוייהם למלא תפקידים בכירים בפרלמנט. כמו כן, נמצא שבמדינות רבות נשים מהוות מיעוט מקרב חברי הפרלמנט הוותיקים, לעיתים קרובות אף ביחס לשיעורן מכלל חברי הפרלמנט. במדינות אלו, העובדה שחברות הפרלמנט הן בעלות ותק כהונה נמוך באופן יחסי, עשויה לפגוע בגישתן לידיע, סמכות, רשתות ארגוניות וזכויות יתר, ובכך להשפיע לרעה על סיכוייהן לקבלת

מיעוט הנשים בקרב חברי הפרלמנט הוותיקים, עשויה להשפיע על סיכוייהן לקבלת תפקידים בכירים

¹² Ragnhild Muriaas and Torill Stavenes, *Politics & Gender*, [Gender and Political Seniority: Three Measures](#), 2024, 02:2,p.285.

למשל, מחקר אחר שצוין במאמר (עמ' 278) מראה כי גם אם ייצוג הנשים בפרלמנטים עולה בעשורים האחרונים, יש בחלקם עדיין מספיק גברים שהותק שלהם ארוך במיוחד ומעלה את ממוצע הותק של קבוצת הגברים ביחס לנשים.

¹³ Rodrigo Praino and Daniel Stockemer, *Government and Opposition*, [The Career Length and Service of Female Policymakers in the US House of Representatives](#), 2016, 53:3, pp.437-460.

תפקידים בכירים. בהקשר זה נציין כי מחקרים נוספים מחזקים את הטענה הזו בממצאים על פיהם למגדר כשלעצמו לא נמצאה השפעה על הבחירות מעבר להשפעת הוותק.¹⁴

2. מבט משווה: ותק כהונה במבט מגדרי במדינות שונות

המדינות שנסקרו לצורך מסמך זה הן כולן מדינות מפותחות, החברות ב-OECD: ניו זילנד, הולנד, הונגריה, נורבגיה וקנדה (סדר המדינות נקבע לפי משך הזמן שחלף מאז הבחירות האחרונות לפרלמנט). בחירת המדינות נעשתה לפי זמינות המידע בדבר מגדר חברי הפרלמנט ומשך הכהונה הכולל שלהם (הנתונים נשלפו מאתרי האינטרנט הרשמיים של הפרלמנטים שנבדקו).¹⁵ בשל זמינות נמוכה של נתונים היסטוריים, הבחינה מתמקדת בחברי פרלמנט שכיהנו נכון למועד שליפת הנתונים. איננו משווים בין ותק הכהונה בכל מדינה אלא מביאים כל אחת מהן כמקרה בוחן נפרד. זאת משום שמשך הכהונה בכל מדינה יכול להיות מושפע מגורמים שונים שלא הבאנו בחשבון ביתוח הנתונים, כמו למשל: תדירות הבחירות לפרלמנט ושיטת הבחירות לפרלמנט ואף מכסות ייצוג לנשים.¹⁶

כאמור, אנו מתמקדים בחברי פרלמנט שכיהנו נכון למועד שליפת הנתונים.¹⁷ הוותק המחושב הוא ותק מצטבר (משמע סך ימי הכהונה של חבר הפרלמנט גם אם הכהונה לא הייתה רצופה). משך הכהונה מוצג בשנים וחודשים והוא נכון למועד שליפת הנתונים; בתרשימים בהם מוצג משך כהונה בשנים, הנקודה שאחרי המספר אינה נקודת עשרונית - הספרות שמשמאל לנקודה מציינות שנים והספרות שאחריה - חודשים. לצורך חישוב פערי הוותק בין גברים לנשים נציג עבור כל מדינה שלושה סוגי נתונים: ראשית, משך הכהונה הממוצע של חברי וחברות הפרלמנט; שנית, התפלגות שכיחויות של כל קבוצת מגדר בנפרד, לפי קטגוריות ותק שאורכן שנתיים (0-2 שנים, 2-4 שנים וכן הלאה). זאת, למעט הקטגוריה האחרונה הכוללת את כל מי שהוותק שלו עולה על 20 שנים). שלישית, שכיחות חברי וחברות הפרלמנט להם הכהונה הנוכחית היא הכהונה הראשונה (משך זמן שמשנתה ממדינה למדינה).¹⁸

¹⁴ Till Heinson and Melissa Schiefer, *The Journal of Legislative Studies*, [Advancing to positions of power in parliament: does seniority matter?](#), 2019, 24:4(511-532); Rodrigo Praino and Daniel Stockemer, *Government and Opposition*, [The Career Length and Service of Female Policymakers in the US House of Representatives](#), 2016, 53:3, pp.437-460.

¹⁵ תודה ליהודה דרורי על עזרתו בהכנת הנתונים.

¹⁶ השפעה של שיטת הבחירות נמצאה למשל במחקר שנערך בניו זילנד, בה נהוגה שיטת בחירות המשלבת הצבעה עבור מועמד מקומי (בחירה ישירה) והצבעה עבור מועמד ארצי (רשימה מפלגתית). אחד הממצאים במחקר היה כי הסיכוי של חבר פרלמנט שנבחר כמועמד מקומי להיבחר מחדש, משתנה בהתאם ליכולתו להיבחר בהמשך כמועמד ארצי (רשימה מפלגתית).

Hilde Coffé, Josh Givens & Beate Ehrhardt, [Career lengths of members of parliament in mixed member proportional electoral systems](#), *The Journal of Legislative Studies*, 23 Feb 2022, 30:1, 44-58

¹⁷ לא כללנו בנתונים חברי פרלמנט אשר נבחרו לפרלמנט הנוכחי אך לא כיהנו בו במועד שליפת הנתונים.

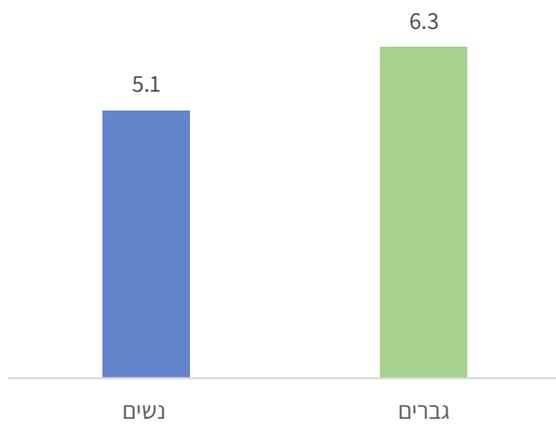
¹⁸ לגבי חלק מהמדינות (הולנד ונורבגיה), אופן הצגת הנתונים (ותק מצטבר לכל חבר פרלמנט) לא איפשר לקבוע בוודאות מי מכהן לראשונה. לכן, במקרים האלו הנתון שמוצג הוא של מי שמכהנים במצטבר לטווח זמן זהה או קטן מטווח הזמן שבין תאריך הבחירות האחרונות לפרלמנט לבין מועד שליפת הנתונים.

2.1 ניו זילנד¹⁹

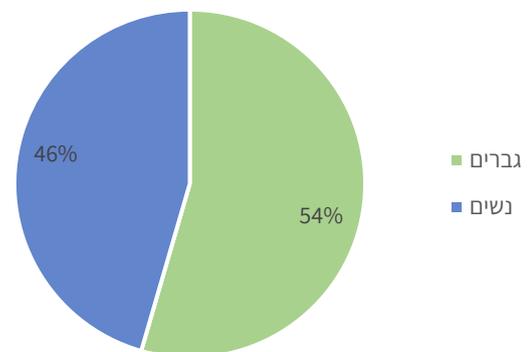
בפרלמנט בניו זילנד נשים מהוות 46% מחברי הפרלמנט, כאשר הוותק הממוצע שלהן קצר מזה של הגברים ב-19%

נכון לנובמבר 2024, כיהנו בפרלמנט בניו זילנדי 56 חברות פרלמנט (46%) ו-67 חברי פרלמנט (54%). הבחירות האחרונות היו באוקטובר 2023 - שנה וחודש לפני מועד שליפת הנתונים.²⁰ כפי שמראים שני התרשימים להלן, הוותק הממוצע של חברות הפרלמנט המכהנות בפרלמנט הנוכחי הוא חמש שנים וחודש. הוותק הממוצע של חברי הפרלמנט הגברים גבוה יותר - שש שנים ושלושה חודשים. כלומר, כהונת נשים קצרה מכהונת גברים ב-19%.

תרשים 2: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (ניו זילנד)

תרשים 1: שיעור נשים בפרלמנט ניו זילנד

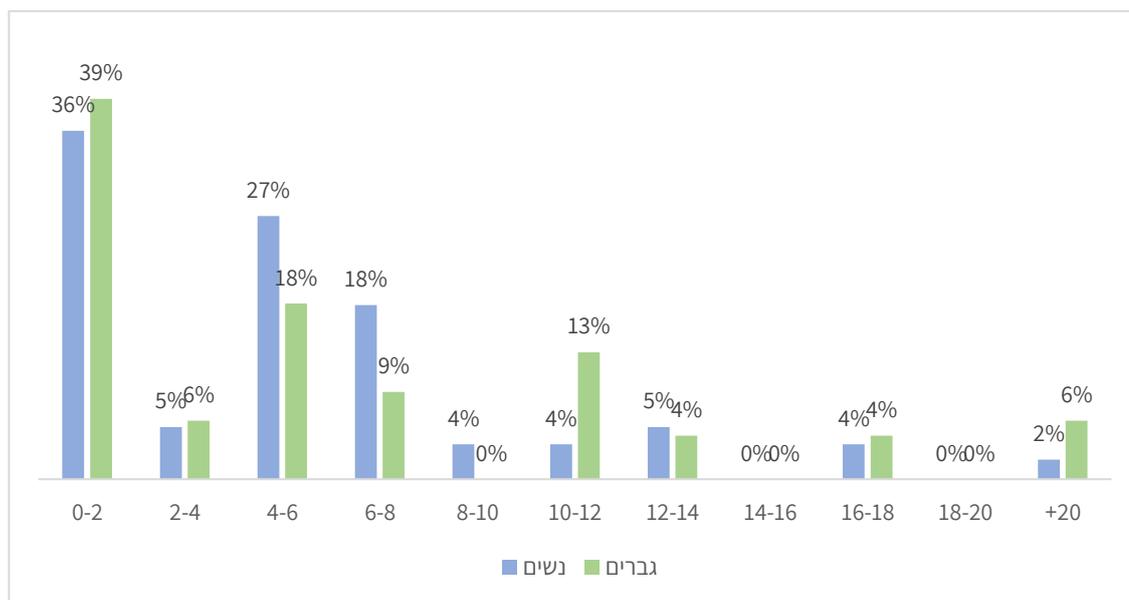
התרשים הבא מציג התפלגות של חברי הפרלמנט בניו זילנד לפי מספר שנות הכהונה שלהם, עבור כל קבוצת מגדר בנפרד.

¹⁹ מקור הנתונים הוא אתר הפרלמנט בניו זילנדי,

New Zealand Parliament, [Roll of members of the New Zealand House of Representatives, 1854 onwards](#), last updated November, 27, 2025.

²⁰ מועד שליפת הנתונים הוא 27 בנובמבר, 2024.

תרשים 3: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (ניו זילנד)

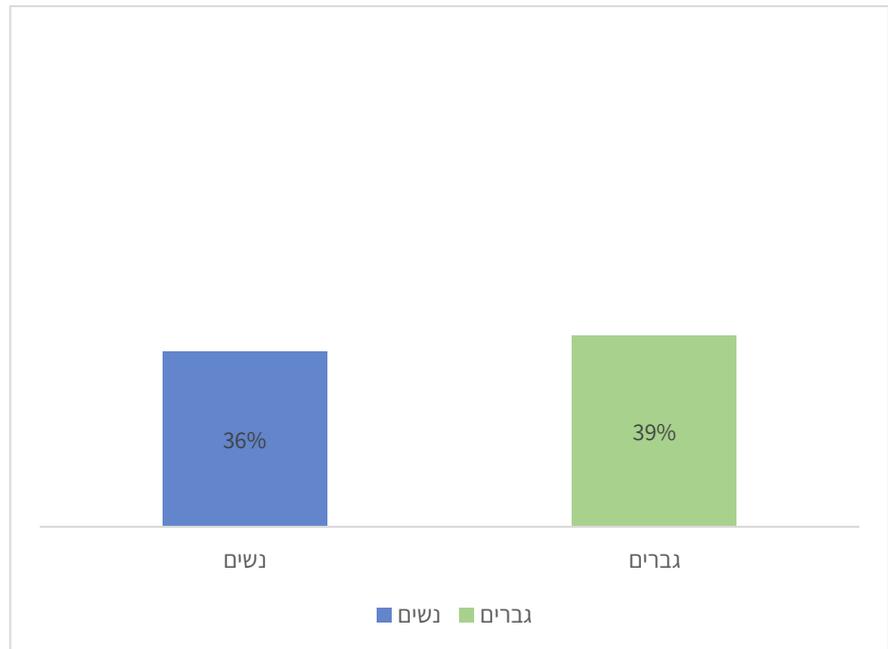
עד טווח של שמונה
שנות כהונה, מכהנות
במצטבר 86%
מהנשים בפרלמנט
ביו זילנד, שיעור
הגבוה ב-14 נקודות
האחוז משיעור
הגברים (72%) בטווח
כהונה זה

לפי נתוני התרשים מעל שליש מכל אחת מקבוצות המגדר (גברים - 39%, נשים - 36%) מכהנים עד שנתיים (נזכיר כי משך הכהונה של הפרלמנט הנוכחי המועד הבדיקה היה שנה וחודש). כמו כן, 86% מהנשים מכהנות במצטבר עד שמונה שנים, שיעור הגבוה ב-14 נקודות האחוז משיעור הגברים (72%) בטווח שנות כהונה זה. בטווח הזמן של 10 עד 12 שנים שיעור המכהנים מבין הגברים (13%) גבוה משיעור המכהנות מבין הנשים (4%) בתשע נקודות האחוז. שיעור הגברים בטווח של מעל 20 שנים הוא 6% וגבוה בארבע נקודות האחוז משיעור הנשים בטווח זה (2%).

כאמור לעיל, הפרלמנט הנוכחי כיהן במועד שליפת הנתונים במשך שנה וחודש. התרשים הבא מציג את ההתפלגות של אלו המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי:

תרשים 4: שיעור חברי וחברות הפרלמנט המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי, לפי מגדר (ניו זילנד)

שיעור המכהנים לראשונה בפרלמנט בניו זילנד מבין הגברים (39%) גבוה במעט משיעור זה בקרב נשים (36%)

לפי התרשים לעיל, שיעור המכהנים לראשונה מבין הגברים (39%) גבוה משיעור זה בקרב נשים (36%), פער של 3 נקודות האחוז.

2.2 הולנד²¹

בפרלמנט בהולנד נשים מהוות 39% מחברי הפרלמנט, כאשר הותק הממוצע שלהן קצר מזה של הגברים ב-17%

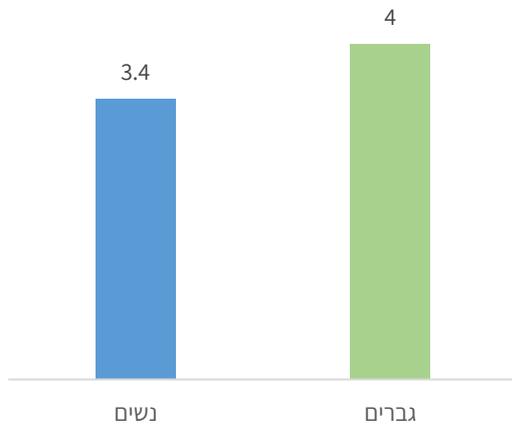
נכון לינואר 2025, כיהנו בפרלמנט ההולנדי 59 חברות פרלמנט (39%) ו-91 חברי פרלמנט (61%). הבחירות האחרונות היו בנובמבר 2023 – שנה וחודשיים לפני מועד שליפת הנתונים.²² כפי שמראים שני התרשימים להלן, הוותק הממוצע של חברות הפרלמנט המכהנות בפרלמנט הנוכחי הוא שלוש שנים וארבעה חודשים. הוותק הממוצע של חברי הפרלמנט הגברים גבוה יותר – 4 שנים. כהונת נשים קצרה מכהונת גברים ב-17%.

²¹ מקור הנתונים הוא אתר הפרלמנט ההולנדי,

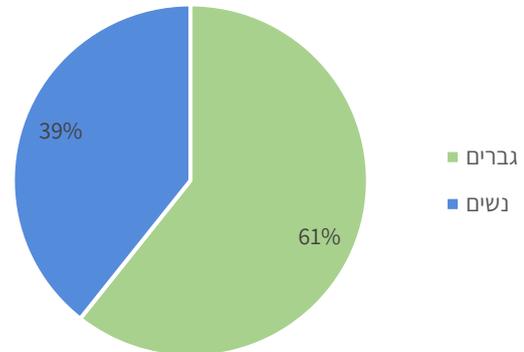
The State General, the House of Representatives, [Members of Parliament](#), January, 23, 2025.

²² מועד שליפת הנתונים הוא 23 בינואר, 2025.

תרשים 6: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (הולנד)

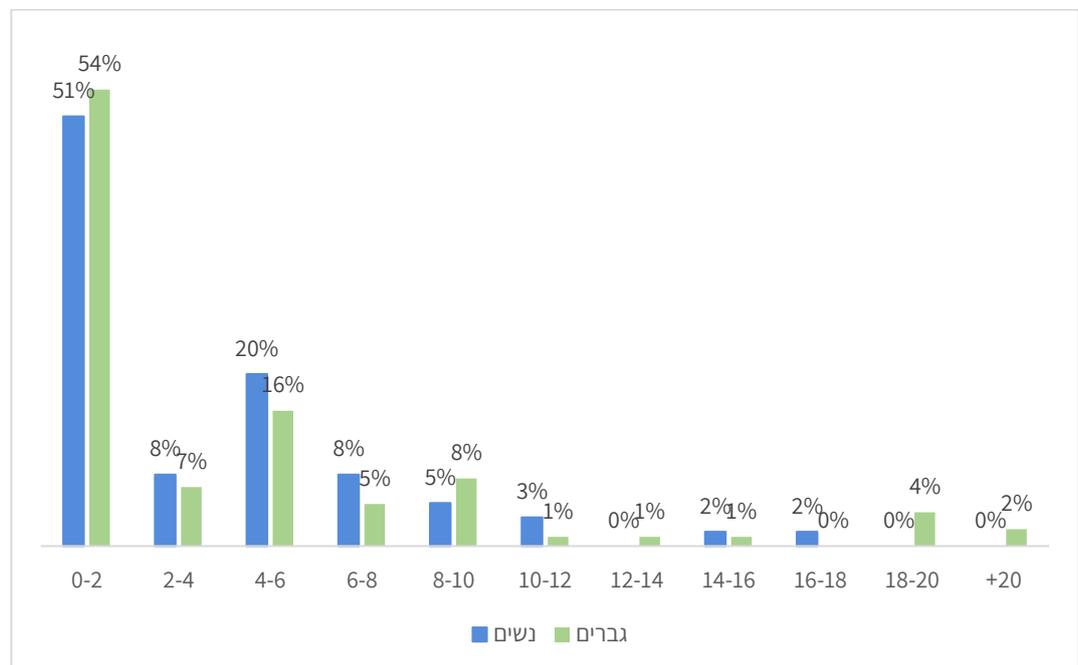

תרשים 5: שיעור נשים בפרלמנט הולנד

התרשים הבא מציג את התפלגות חברי הפרלמנט בהולנד לפי קטגוריות ותק כהונה, עבור כל קבוצת מגדר בנפרד.

תרשים 7: התפלגות חברי פרלמנט לפי קטגוריות ותק כהונה ומגדר (הולנד)

בהולנד אין הבדלים מגדריים ניכרים באופן ההתפלגות של חברי הפרלמנט על פני רוב קטגוריות הותק, עיקר ההבדל נוגע למשך הכהונה של 18 שנה ומעלה, בו יש 0 נשים לעומת 6% מהגברים

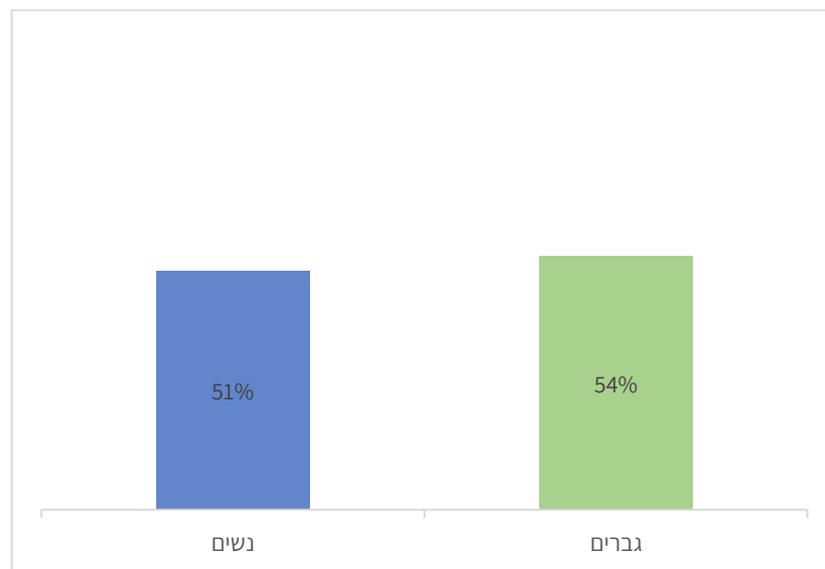
מהתרשים לעיל ניתן ללמוד כי רובם המכריע של חברי הפרלמנט (קרוב ל-80%) מכהנים במצטבר פחות משש שנים, ושיעורם דומה בקרב הנשים ובקרב הגברים. כמחצית מחברי הפרלמנט בכל קבוצת מגדר מכהנים פחות משנתיים; נזכיר כי הבחירות האחרונות בהולנד התקיימו פחות משנתיים לפני מועד שליפת הנתונים, וכפי שיוצג בהמשך – שיעורם של חברי הפרלמנט שכהנו פחות משנתיים תואם את שיעורם של חברי הפרלמנט שנראה שמכהנים

לראשונה בפרלמנט הנוכחי. גם ברוב קטגוריות הוותק האחרות אין הבדלים משמעותיים בהתפלגות בקרב הגברים והנשים, וככלל, ניתן לומר כי למרות ההבדל בממוצע הכהונה של כלל הגברים ושל כלל הנשים, נראה שאין הבדלים ניכרים באופן ההתפלגות של חברי הפרלמנט ושל חברות הפרלמנט על פני רוב קטגוריות הוותק השונות – עיקר ההבדל (שהוא זה שהשפיע על הממוצע) נוגע למשכי כהונה ארוכים במיוחד: 6% מחברי הפרלמנט הגברים מכהנים במצטבר 18 שנה ומעלה, לעומת 0% מהנשים.²³

בהיעדר נתון על מועדי הכהונה של כל חבר פרלמנט בהולנד,²⁴ התרשים הבא מציג את שיעור חברי וחברות הפרלמנט שמשך כהונתם המצטבר לא עולה על שנה וחודשיים – משך הכהונה של הפרלמנט הנוכחי נכון למועד השליפה. יתכן שבכך נכללו גם חברי פרלמנט שכיהנו כהונה חלקית בפרלמנט הנוכחי וכהונה חלקית נוספת בפרלמנט קודם אך סביר שכלל שיש מקרים כאלו הן אינם רבים.

תרשים 8: שיעור חברי וחברות הפרלמנט שמשך כהונתם המצטבר לא עולה על משך הכהונה של הפרלמנט הנוכחי (הולנד)

שיעור המכהנים לראשונה (בקירוב) בפרלמנט בהולנד בקרב הגברים גבוה משיעור זה בקרב הנשים ב-3 נקודות האחוז

לפי התרשים לעיל, כמחצית מהנשים, וחלק מעט גדול יותר מהגברים (פער של 3 נקודות האחוז), מכהנים במצטבר משך זמן שאינו עולה על תקופת הכהונה של הפרלמנט הנוכחי, ולכן סביר שזו כהונתם הראשונה.

²³ בניכוי חברי הפרלמנט המכהנים 18 שנים ומעלה, ממוצע משך הכהונה של הגברים היה נמוך מזה של הנשים.

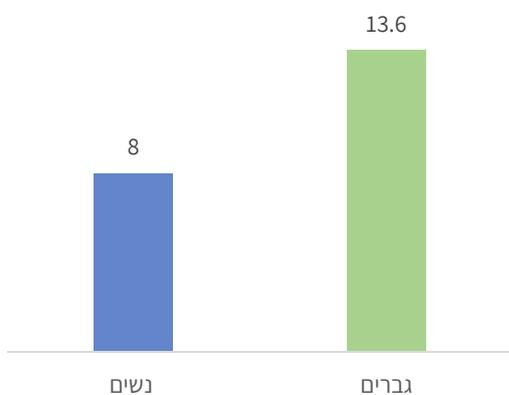
²⁴ כפי שצוין, לגבי הולנד הנתון הזמין היה מספר ימי כהונה מצטבר לכל חבר או חברת פרלמנט.

2.3 הונגריה²⁵

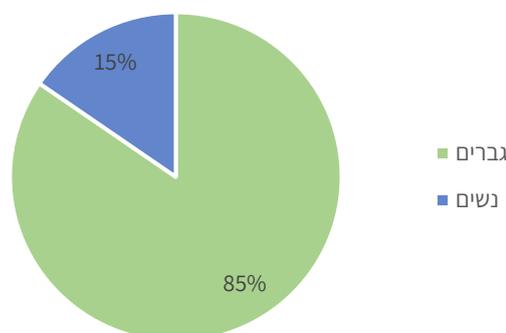
בפרלמנט בהונגריה נשים מהוות 15% מחברי הפרלמנט, כאשר הוותק הממוצע שלהן קצר מזה של הגברים ב-41%

נכון לפברואר 2025, כיהנו בפרלמנט ההונגרי 30 חברות פרלמנט (15%) ו-165 חברי פרלמנט גברים (85%). הבחירות האחרונות היו באפריל 2022 - שנתיים ועשרה חודשים לפני מועד שליפת הנתונים.²⁶ הוותק הממוצע של חברות הפרלמנט המכהנות בפרלמנט הנוכחי הוא שמונה שנים. הוותק הממוצע של חברי הפרלמנט הגברים גבוה יותר - 13 שנים ושישה חודשים. כלומר, כהונת נשים קצרה מכהונת גברים ב-41%.

תרשים 10: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (הונגריה)

תרשים 9: שיעור נשים בפרלמנט הונגריה

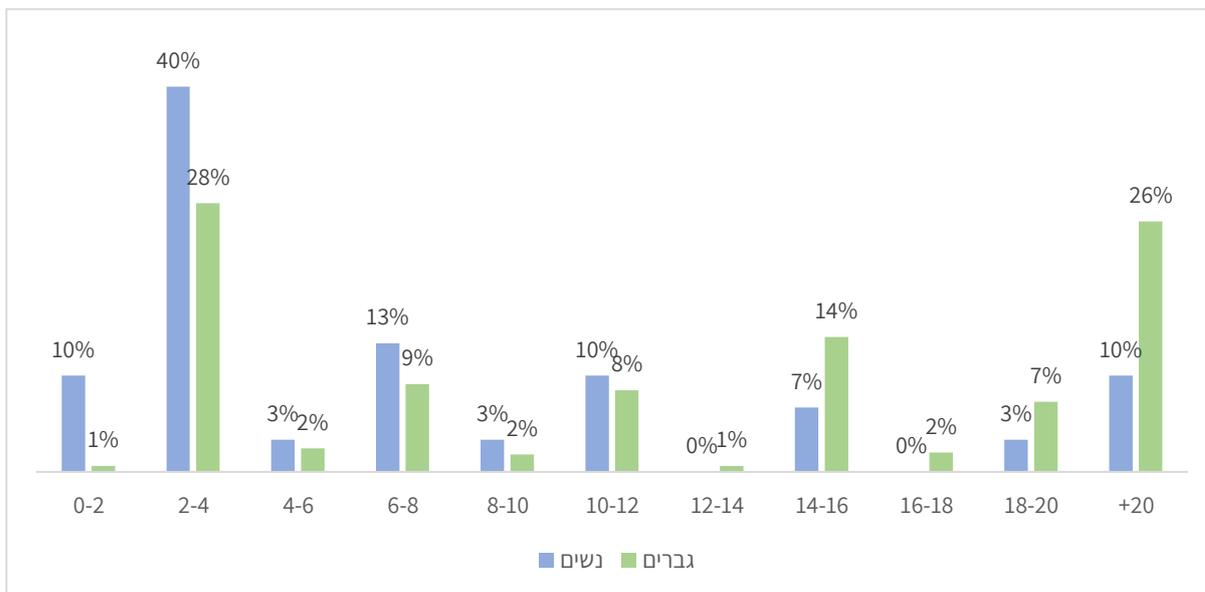
התרשים הבא מציג התפלגות של חברי הפרלמנט בהונגריה לפי מספר שנות הכהונה שלהם, עבור כל קבוצת מגדר בנפרד.

²⁵ מקור הנתונים הוא אתר הפרלמנט ההונגרי,

Hungarian National Assembly, [List of MPs](#), last entrance February 13, 2025.

²⁶ מועד שליפת הנתונים הוא 13 בפברואר, 2025.

תרשים 11: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (הונגריה)

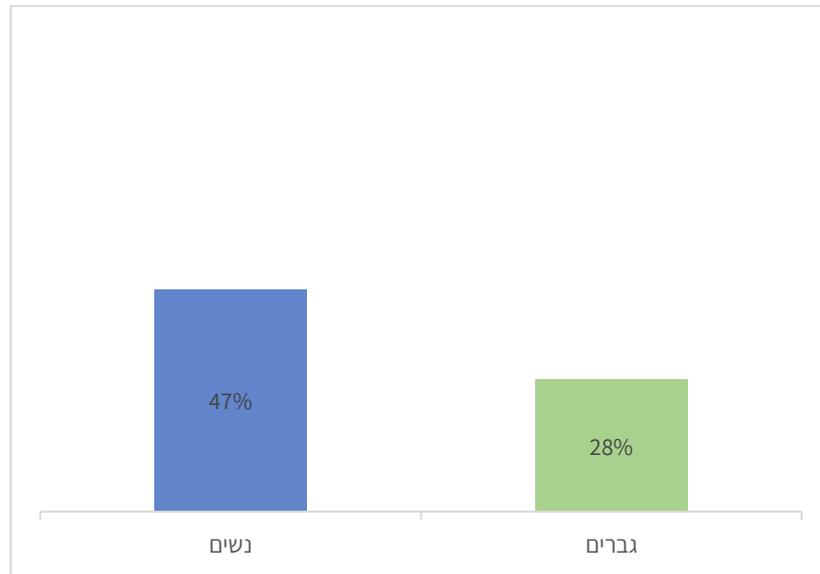

נתוני התרשים לעיל מראים כי 50% מהנשים מכהנות עד 4 שנים, זאת, לעומת פחות משליש מהגברים בטווח כהונה זה (29%), פער של 21 נקודות האחוז. כמעט 70% מהנשים מכהנות פחות מ-10 שנים, לעומת כ-40% מהגברים. לעומת זאת, כרבע מהגברים (26%) מכהנים מעל ל-20 שנה לעומת עשירית מהנשים.

כאמור, הפרלמנט הנוכחי מכהן, נכון למועד שליפת הנתונים, שנתיים ועשרה חודשים. התרשים הבא מציג את ההתפלגות של אלו המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי:

**כמחצית מהנשים
בפרלמנט ההונגרי
מכהנות עד 4 שנים
לעומת כשליש
מהגברים. כעשירית
מהנשים מכהנות
בטווח של מעל 20
שנה, לעומת רבע
מהגברים**

תרשים 12: שיעור חברי וחברות הפרלמנט המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי, לפי מגדר (הונגריה)

שיעור המכהנים לראשונה בפרלמנט בהונגריה בקרב הגברים נמוך משיעור זה בקרב הנשים ב-19 נקודות האחוז

לפי התרשים לעיל, שיעור המכהנים לראשונה מבין הגברים (28%) נמוך משיעור זה בקרב נשים (47%) ב-19 נקודות האחוז.

2.4 נורבגיה²⁷

בפרלמנט בנורבגיה נשים מהוות 44% מחברי הפרלמנט, כאשר הותק הממוצע שלהן קצר מזה של הגברים ב-19%

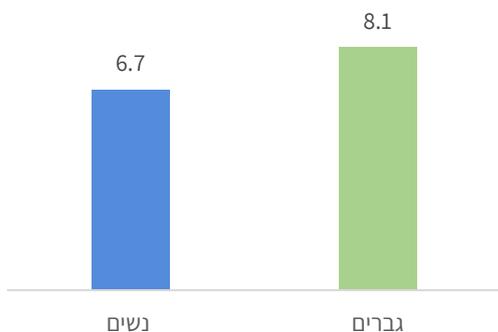
נכון לינואר 2025 כיהנו בפרלמנט הנורבגי 74 חברות פרלמנט (44%) ו-94 חברי פרלמנט (56%). הבחירות האחרונות היו בספטמבר 2021 - שלוש שנים וארבעה חודשים לפני מועד שליפת הנתונים.²⁸ כפי שמראים שני התרשימים להלן, הוותק הממוצע של חברות הפרלמנט המכהנות בפרלמנט הנוכחי הוא שש שנים ושבעה חודשים. הוותק הממוצע של חברי הפרלמנט הגברים גבוה יותר - שמונה שנים וחודש. כלומר, כהונת הנשים קצרה מכהונת הגברים ב-19%.

²⁷ מקור הנתונים הוא אתר הפרלמנט הנורבגי,

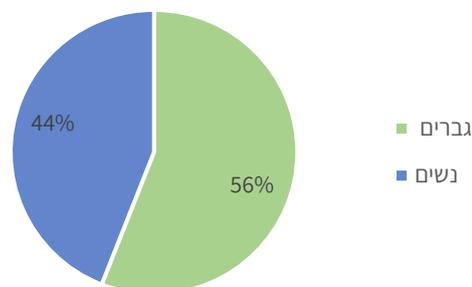
Stortinget, [Current Members of Parliament](https://www.stortinget.no/en/Current-Members-of-Parliament), January, 26, 2025.

²⁸ מועד שליפת הנתונים הוא 26 בינואר, 2025.

תרשים 14: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (נורבגיה)

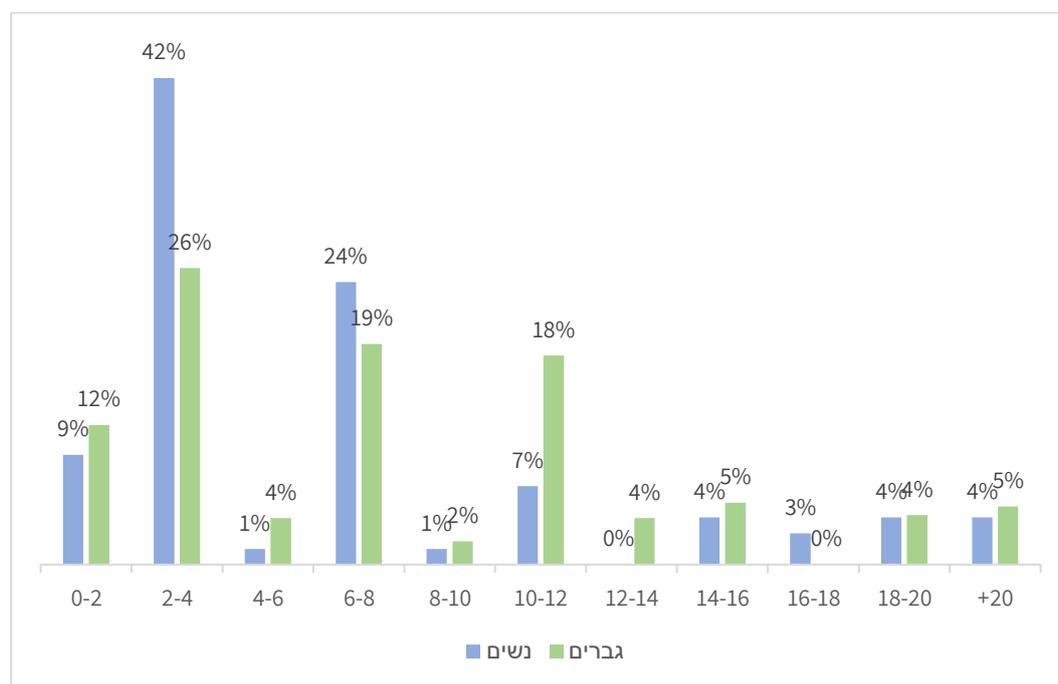

תרשים 13: שיעור נשים בפרלמנט נורבגיה

התרשים הבא מציג את התפלגות חברי הפרלמנט בנורבגיה לפי מספר שנות הכהונה שלהם, עבור כל קבוצת מגדר בנפרד.

תרשים 15: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (נורבגיה)

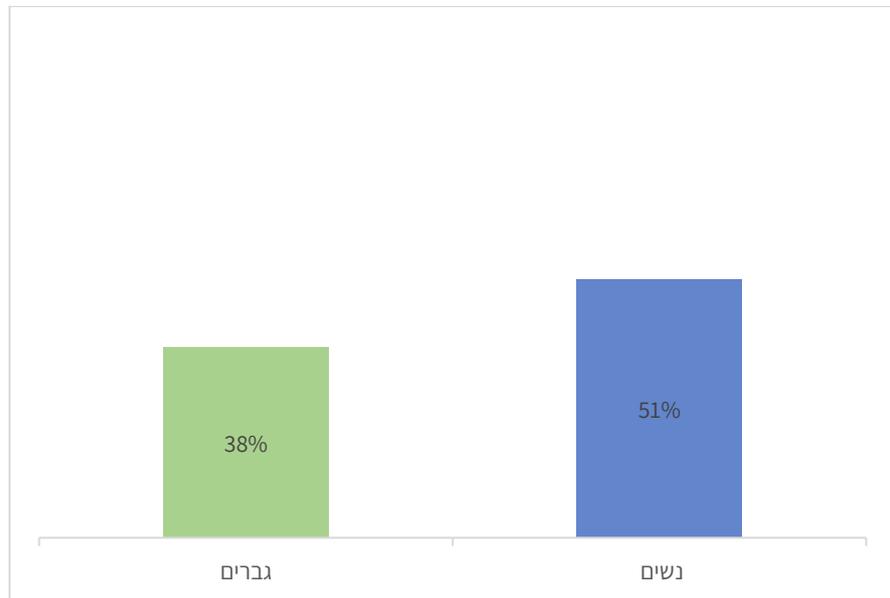
בנורבגיה חלק הארי של חברי הפרלמנט מכהנים בין שנתיים לארבע שנים, כאשר שיעור הגברים בטווח זה נמוך משיעור הנשים ב-16 נקודות האחוז

מנתוני התרשים לעיל עולה כי השיעור הגבוה ביותר בתוך כל קבוצת מגדר הוא של המכהנים בין שתיים לארבע שנות כהונה, ובו גם הפער הגדול ביותר בין גברים לנשים: 42% בקרב הנשים, ו-26% בקרב הגברים (פער של 16 נקודות האחוז). כאמור לעיל, משך זמן כהונת הפרלמנט הנוכחי במועד שליפת הנתונים היה שלוש שנים וארבעה חודשים ונראה שרבים מחברי הפרלמנט שמכהנים פחות מארבע שנים החלו לכהן עם תחילת כהונת הפרלמנט הנוכחי (כמוצג בתרשים הבא). חברי פרלמנט רבים יחסית מכהנים בין שש ושמונה שנים. גם בקטגוריית זמן זו

שיעור הנשים גבוה משיעור הגברים: 24% מחברות הפרלמנט ו-19% מחברי הפרלמנט הגברים. שאר חברי הפרלמנט – 25% מהנשים המכהנות ו-33% מהגברים המכהנים – מפוזרים על פני יתר טווחי הזמן הארוכים יותר, אשר ברובם יתרון מסוים לגברים.

בהיעדר נתון על מועדי הכהונה של כל חבר פרלמנט בנורבגיה,²⁹ התרשים הבא מציג את שיעור חברי וחברות הפרלמנט שמשך כהונתם המצטבר לא עולה על שלוש שנים וארבעה חודשים – משך הכהונה של הפרלמנט הנוכחי נכון למועד השליפה. יתכן שבכך נכללו גם חברי פרלמנט שכיהנו כהונה חלקית בפרלמנט הנוכחי וכהונה חלקית נוספת בפרלמנט קודם, אך סביר שככל שיש מקרים כאלו הן אינם רבים.

תרשים 16: שיעור חברי וחברות הפרלמנט שמשך כהונתם המצטבר לא עולה על משך הכהונה של הפרלמנט הנוכחי (נורבגיה)

שיעור המכהנים לראשונה (בקירוב) בפרלמנט בנורבגיה בקרב הגברים נמוך משיעור זה בקרב הנשים ב-12 נקודות האחוז

לפי התרשים לעיל, כמחצית מהנשים מכהנות במצטבר משך זמן שאינו עולה על תקופת הכהונה של הפרלמנט הנוכחי, ולכן סביר שזו הכהונה הראשונה שלהן. שיעור המכהנים לפרק הזמן של הפרלמנט הנוכחי או פחות מכך מבין הגברים (38%) נמוך יותר ב-12 נקודות האחוז.

2.5 קנדה³⁰

בפרלמנט בקנדה נשים מהוות 31% מחברי הפרלמנט, כאשר הותק הממוצע שלהן קצר מזה של הגברים ב-16%

נכון לפברואר 2025 כיהנו בפרלמנט בקנדה 104 חברות פרלמנט (31%) ו-231 חברי פרלמנט (69%). הבחירות האחרונות היו בספטמבר 2021 - שלוש שנים וחמישה חודשים מאז מועד שליפת הנתונים.³¹ כפי שמראים שני התרשימים להלן, הוותק הממוצע של חברות הפרלמנט המכהנות בפרלמנט הנוכחי הוא שבע שנים ושלושה חודשים. הוותק הממוצע של חברי

²⁹ כפי שצוין, לגבי נורבגיה הנתון הזמין היה מספר ימי כהונה מצטבר לכל חבר או חברת פרלמנט.

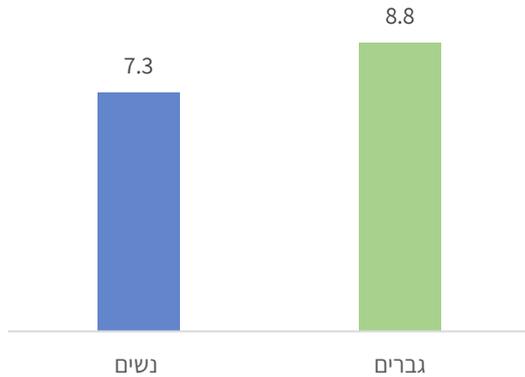
³⁰ מקור הנתונים הוא אתר הפרלמנט הקנדי,

Parliament of Canada, [Parliamentarians](https://www.parliament.ca/parliamentarians), entrance February, 9, 2025.

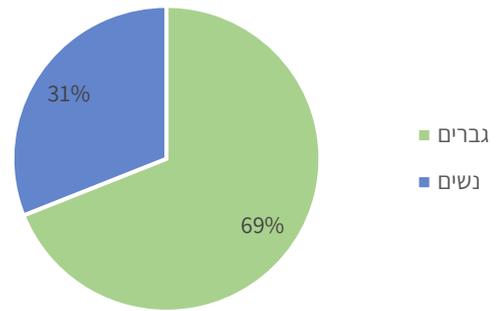
³¹ מועד שליפת הנתונים הוא פברואר, 2025.

הפרלמנט הגברים גבוה יותר - שמונה שנים ושמונה חודשים. כהונת נשים קצרה מכהונת גברים ב-16%.

תרשים 18: משך כהונה ממוצע (בשנים) לפי מגדר (קנדה)

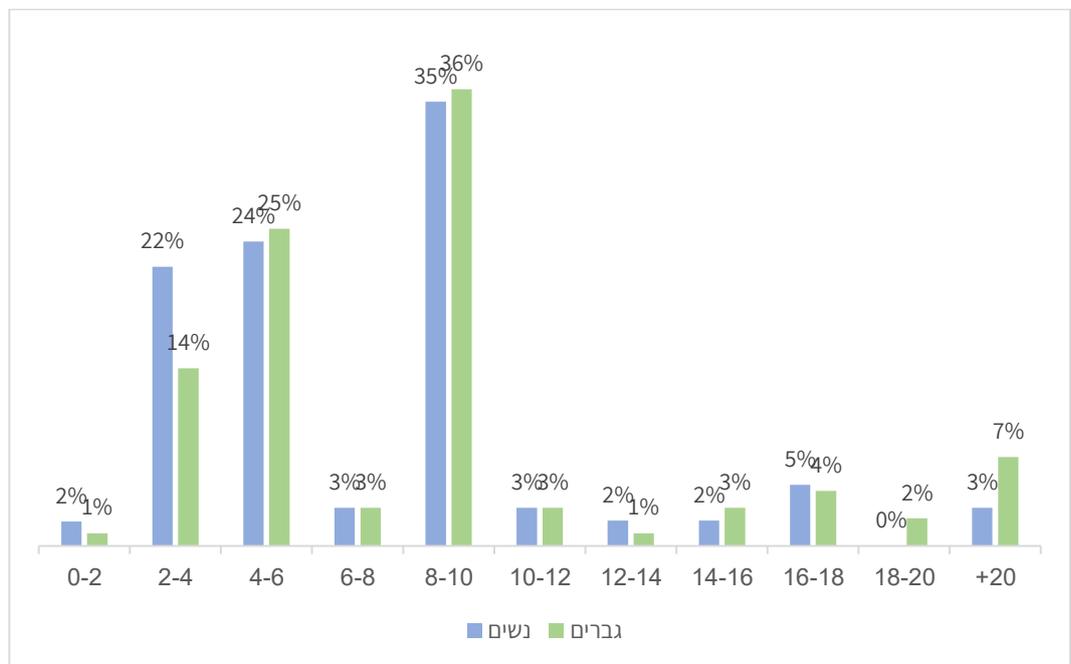

תרשים 17: שיעור נשים בפרלמנט קנדה

התרשים הבא מציג התפלגות של חברי הפרלמנט בקנדה לפי מספר שנות הכהונה שלהם, עבור כל קבוצת מגדר בנפרד.

תרשים 19: התפלגות שנות כהונה, לפי מגדר (קנדה)*

בפרלמנט בקנדה, שיעור הנשים המכהנות בפרק הזמן של 2 עד 4 שנים גבוה מזה של הגברים ב-8 נקודות האחוז. ביתר טווחי הזמן אין הבדלים משמעותיים ביניהם

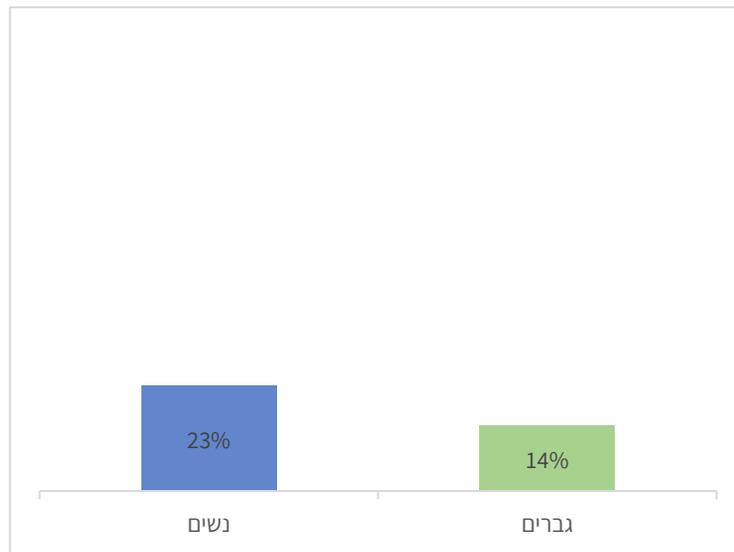
*סך כל שיעורי הנשים והגברים אינם נסכמים ל-100% בשל עיגול האחוזים למספר השלם הקרוב ביותר.

לפי נתוני התרשים לעיל מעל שליש מהגברים (36%) ומהנשים (35%) מכהנים למשך הזמן של 8-10 שנים. כמו כן רבע מהגברים (25%) וכרבע מהנשים (24%) מכהנים פרק זמן של ארבע

עד שש שנים. שיעור הנשים המכהנות עד ארבע שנים (24%) גבוה מזה של הגברים (15%) בתשע נקודות האחוז. בפרק הזמן של 10 שנים ומעלה במצטבר מכהנות 15% מהנשים, לעומת 20% מהגברים (פער של 5 נקודות האחוז).

כאמור, הפרלמנט הנוכחי מכהן, נכון למועד שליפת הנתונים, שלוש שנים וחמישה חודשים. התרשים הבא מציג את ההתפלגות חברי הפרלמנט המכהנים לראשונה לפי מגדר:

תרשים 20: שיעור חברי וחברות הפרלמנט המכהנים לראשונה בפרלמנט הנוכחי, לפי מגדר (קנדה)

שיעור המכהנים לראשונה בפרלמנט בקנדה בקרב הגברים נמוך משיעור זה בקרב הנשים ב-11 נקודות האחוז

לפי התרשים לעיל, שיעור המכהנים לראשונה מבין הגברים (14%) נמוך משיעור זה בקרב נשים (23%) ב-11 נקודות האחוז.

2.6 סיכום המבט המשווה

לסיכום הנתונים שהובאו לעיל על ותק כהונת נשים בחמשת הפרלמנטים של ניו זילנד, הולנד, הונגריה, נורבגיה וקנדה – ניתן לומר כי,

- בכל המדינות שנבדקו נשים הן מיעוט בקרב חברי הפרלמנט. בהונגריה שיעור הנשים הוא הנמוך ביותר (15%) ובניו זילנד שיעורן הוא הגבוה ביותר (46%).
- בכל המדינות הוותק הממוצע של נשים נמוך מהוותק הממוצע של גברים. בהונגריה הפער המגדרי במשך הכהונה הוא הגבוה ביותר (41%) ובקנדה הפער המגדרי הוא הנמוך ביותר (16%).
- מהשוואת התפלגות כל קבוצת מגדר על פני קטגוריות טווח ותק עולה כי ככלל, חלק גדול יותר מחברי הפרלמנט הגברים הם בעלי ותק רב יחסית, בהשוואה לחברות הפרלמנט.
- בשלוש מהמדינות חלק גדול יותר מחברות הפרלמנט מכהנות לראשונה, ביחס לקטגוריה המקבילה בקרב גברים. ובשתי מדינות – ניו-זילנד והולנד – שיעור המכהנים

לראשונה בקרב הגברים גבוה יותר מהמקבילה בקרב הנשים בפער של 3 נקודות האחוז.

3. ישראל – ותק חברי כנסת במבט מגדרי³²

בחלק זה מובאים נתונים על ותק חברי וחברות הכנסת מהכנסת הראשונה עד הכנסת ה-25; נתוני הכנסת ה-25 מעודכנים לדצמבר 2024. נציין כי בקביעת משך הכהונה של חברי הכנסת הובאה בחשבון גם הכהונה במועצת המדינה הזמנית (עבור חברי הכנסת שכינהו בה); נתוני המכהנים במועצת המדינה הזמנית נכללים גם בנתונים האגרטיביים לכל הכנסות המובאים להלן. כמו כן, נציין כי בחישוב הוותק המצטבר הובאו בחשבון התקופות שבהן חברי כנסת התמנו לכהונת שר או לכהונת סגן שר והפסיקו את חברותם בכנסת למשך כהונתם בממשלה, במסגרת החוק המכונה "החוק הנורבגי".³³ לעומת זאת, תקופות שבהן חברי כנסת לא נבחרו לכנסת עוקבת אך המשיכו לכהן כשרים לאחר תום כהונת הכנסת עד לכינון ממשלה חדשה – הוחרגו מחישוב משך הכהונה.³⁴ על מנת להקל על הקוראים נציין בסוגריים את שנת תחילת כהונת הכנסת לצד מספרה.

3.1 הכנסת ה-25

עד דצמבר 2024 כיהנו בכנסת ה-25 (הושבעה ב-2022) 142 חברי כנסת. מספר זה כולל את מי שכהונתו נפסקה ומי שנכנס לכנסת כממלא מקום בין היתר במסגרת החוק המאפשר לשרים להתפטר זמנית מהכנסת (החוק הנורבגי). בכנסת זו כיהנו עד מועד הבדיקה 33 חברות כנסת (23%) ו-109 חברי כנסת (77%).³⁵

ותק מצטבר של כהונת חברי הכנסת ה-25

נכון לדצמבר 2024, הוותק הממוצע המצטבר של כהונת חברות הכנסת ה-25 היה שש שנים וארבעה חודשים; והוותק הממוצע של חברי הכנסת היה שבע שנים ושבעה חודשים. כלומר, הוותק הממוצע של נשים בכנסת ה-25 היה נמוך בכ-17% מוותק זה אצל גברים. [בנספח 3.7](#) מובאת רשימת חברי הכנסת ה-25 לפי ותק מצטבר ומגדר.

בתרשים 1 מוצג שיעור חברות וחברי הכנסת לפי קבוצות ותק: עד שלוש שנים, משלוש שנים עד שש שנים וכן הלאה. לצורך הצגת הנתונים כל שלוש שנים קובצו לקטגוריה אחת, למעט שלוש הקטגוריות האחרונות, שבהן טווח הזמן ארוך יותר. [ותק הכהונה המצטבר](#) חושב עבור כל אחד

הוותק הממוצע של חברות הכנסת ה-25 היה נמוך בשנה ושלושה חודשים מהוותק של חברי הכנסת

³² אלא אם מצוין אחרת מקור הנתונים בפרק זה הוא העיבוד מרכז המחקר והמידע של הכנסת לנתוני קובץ חברי הכנסת לדורותיהם, נמסר מאגף טכנולוגיה ומחשוב, הכנסת, 23 בדצמבר 2024.

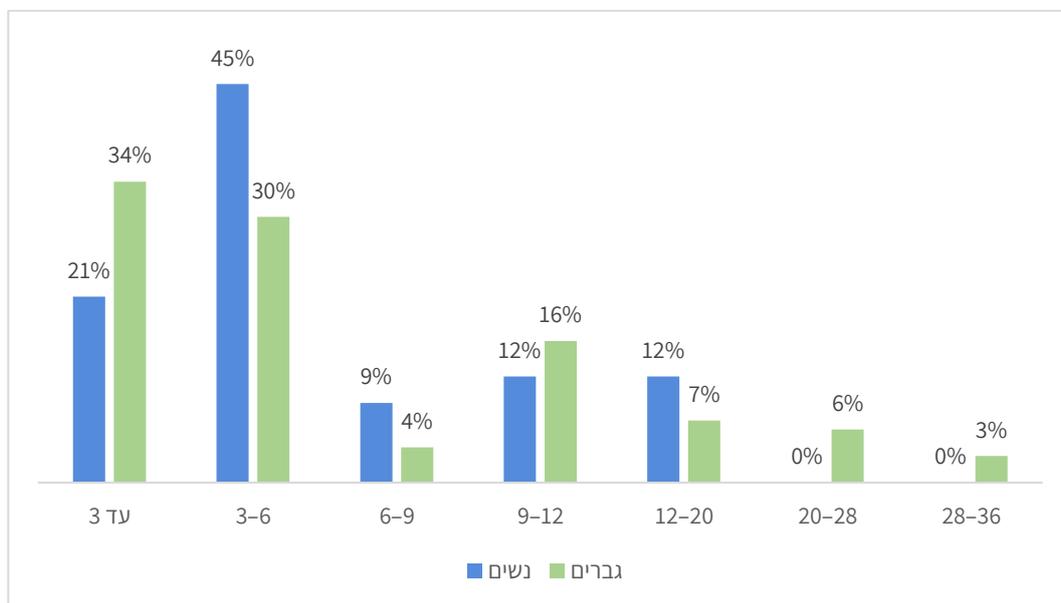
³³ לפי חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 49).

³⁴ כל כהונה נספרה בנפרד, כך שבמקרים שבהם חברי כנסת לא כיהנו ברציפות, הכנסות שבהן לא כיהנו הוחרגו מהמניין הכולל של הימים והכנסות.

³⁵ כאמור, לרבות שרים שכבר אינם מכהנים כחברי כנסת במסגרת החוק המכונה "החוק הנורבגי".

מחברי הכנסת המכהנים בכנסת ה-25 לפי כלל השנים בהם כיהן בכנסת, כלומר אם חבר כנסת כיהן שנתיים בכנסת ה-19 ושנה נוספת בכנסת ה-25, הוותק שלו בכנסת ה-25 הוא שלוש שנים.

תרשים 21: ותק מצטבר של שנות כהונה לפי מגדר (שיעור), הכנסת ה-25

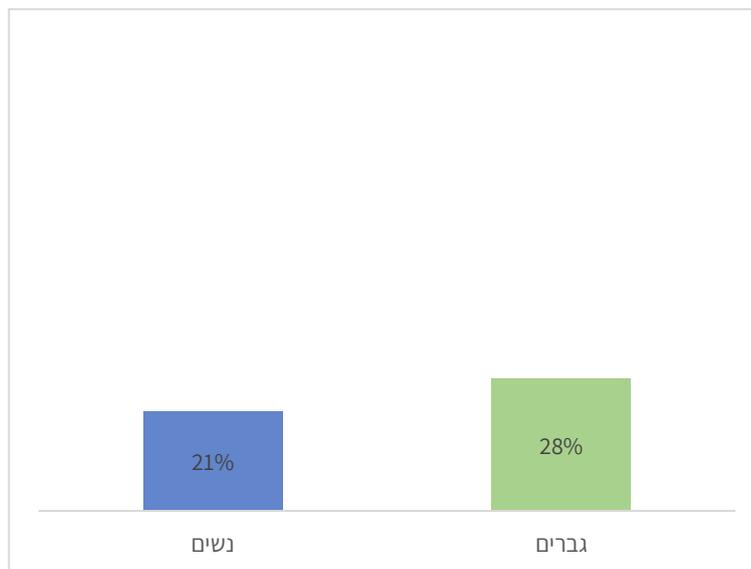

בכנסת ה-25, שיעור דומה של נשים וגברים צברו ותק מצטבר של שש שנים לפחות אך לא היו נשים שכיהנו מעל 20 שנה

בתרשים אפשר לראות כי כשליש מהגברים וחמישית מהנשים כיהנו עד שלוש שנים; 30% מהגברים ו-45% מהנשים כיהנו שלוש עד שש שנים; ו-33% מהנשים ו-36% מהגברים כיהנו תקופות ארוכות יותר – שש שנים או יותר. עוד עולה כי בכנסת ה-25 אין נשים שכיהנו יותר מ-20 שנים וכן כי כשני שלישים מהנשים ומהגברים (66% ו-64% בהתאמה) מכהנים פחות משש שנים.

להלן נציג את שיעור חברי וחברות הכנסת שהכהונה הנוכחית היא כהונתם הראשונה.

תרשים 22: שיעור חברי וחברות הכנסת המכהנים לראשונה, הכנסת ה-25

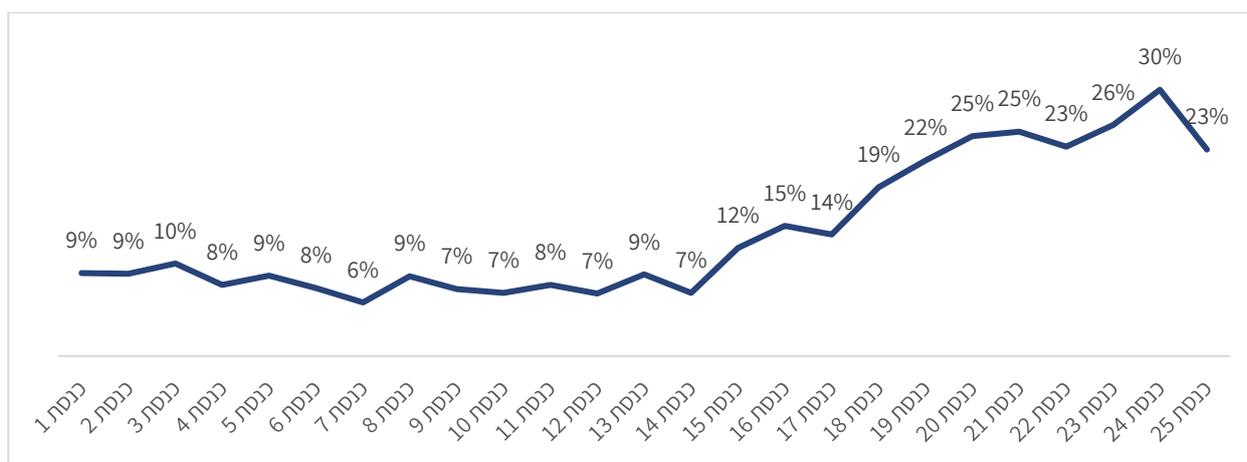

כחמישית מחברות הכנסת (21%) מכהנות בכנסת ה-25 לראשונה; שיעור המכהנים לראשונה בקרב חברי הכנסת הגברים גבוה יותר – 28%.

3.2 כל הכנסות

מאז כינון הכנסת (לרבות מועצת המדינה הזמנית), כיהנו 959 חברי כנסת (85%) ו-175 חברות כנסת (15%). במסמכים קודמים בחנו את שיעור הנשים שהתמודדו, נבחרו וכיהנו בכנסות שונות.³⁶ בכל הכנסות שיעור הנשים נמוך במידה ניכרת ממספר חברי הכנסת הגברים אך במהלך השנים חלו שינויים בייצוגן של נשים בכנסת. נביא להלן נתונים אודות שיעור הנשים שכיהנו בכל כנסת.

תרשים 23: שיעור חברות הכנסת שכיהנו בכל כנסת

מבחינת שיעור חברות הכנסת שכיהנו בכל כנסת, עולה כי לאחר שבחמישים השנים הראשונות מקום המדינה שיעור חברות הכנסת נותר דומה, מהכנסת ה-15 (1999) עד הכנסת ה-20 (2015)

³⁶ ראו: עדו אבגר, [נשים בכנסת: ריכוז נתונים לאחר הבחירות לכנסת ה-25](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 7 בנובמבר 2022.

נרשמה מגמה עקבית בגידול שיעור הנשים המכהנות, ולאחריה נרשמה התייצבות יחסית (מלבד הכנסת ה-24, שבלטה באופן יחסי בשיעור הנשים שכהנו בה – 30%). לשם השוואה נזכיר כי בשנת 2025 שיעורן של נשים היה 27% מכלל חברי הפרלמנט ב-185 מדינות שנבדקו.³⁷

3.2.1 ותק מצטבר של כהונת חברי הכנסת בכל הכנסות

בטבלה 2 מוצגים נתונים על משך הכהונה של חברי וחברות הכנסת על פי המדדים האלה: משך הכהונה הממוצע של חברי הכנסת; חציון השנים שבהן כיהנו חברי הכנסת, כלומר מספר השנים שחצי מחברי הכנסת כיהנו יותר ממנו, וחצי מהם כיהנו פחות ממנו; מספר כנסות ממוצע שבהן כיהנו חברי הכנסת; ומשך הכהונה המצטבר הארוך ביותר (לאו דווקא ברציפות). ותק חברי הכנסת חושב ממועצת המדינה הזמנית עד דצמבר 2024.

טבלה 2: משך כהונת חברי וחברות הכנסת לדורותיהם,³⁸ לפי מגדר, נכון לדצמבר 2024

גברים	נשים	
שמונה שנים ושמונה חודשים	שש שנים ושבעה חודשים	משך כהונה ממוצע
6	4	משך כהונה חציוני (שנים)
3	2.7	מספר כנסות ממוצע שבהן כיהנו חברי הכנסת
47	27	הכהונה הארוכה ביותר (שנים) ³⁹

מהנתונים המוצגים בטבלה אפשר ללמוד כי בכל המדדים שנבדקו, ותק חברי הכנסת היה גבוה יותר מוותק חברות הכנסת:

מבין כל חברי הכנסת לדורותיהם, ותק הכהונה של נשים היה נמוך משל גברים בכל המדדים שנבדקו

- ממוצע מספר שנות הכהונה בקרב חברי הכנסת הגברים (שמונה שנים ושמונה חודשים) היה גבוה ממספרן בקרב חברות הכנסת (שש שנים ושבעה חודשים) ביותר מ-30%;
- חציון השנים שבהן כיהנו חברי הכנסת (6) היה גבוה מחציון השנים שבהן כיהנו חברות הכנסת (4), כלומר מחצית מחברות הכנסת כיהנו יותר מארבע שנים, ואילו מחצית מחברי הכנסת הגברים כיהנו יותר משש שנים;

³⁷ Intra-Parliamentary Union, [Woman in Parliament, 1995-2025](#).

³⁸ כולל מועצת המדינה הזמנית.

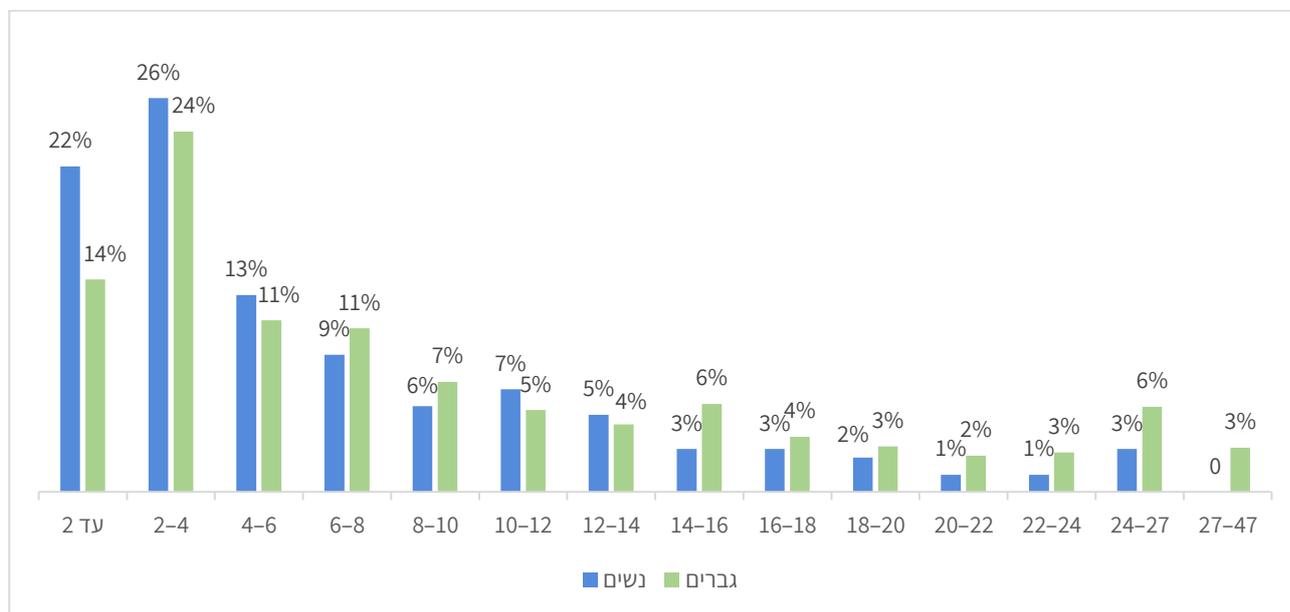
³⁹ התקופה המזערית לכהונת חברי כנסת הייתה תשעה ימים עבור גברים ושבעה ימים עבור נשים.

- חבר הכנסת הוותיק ביותר כיהן 47 שנים (שמעון פרס),⁴⁰ ואילו חברת הכנסת הוותיקה ביותר כיהנה 26 שנים (שושנה ארבלי-אלמוזלינו).⁴¹
 - מספר הכנסות הממוצע שבהן כיהנו חברי כנסת (3) היה גבוה רק במעט מממוצע הכנסות שבהן כיהנו חברות הכנסת (2.7), כלומר כלל חברי וחברות הכנסת כיהנו כשלוש כנסות בממוצע.
- בבדיקת מספר הכנסות הממוצע ללא כנסות 21 ו-22 - שהתפזרו לפני שהושבעה ממשלה ולכן כיהנו תקופה קצרה יחסית (156 ו-165 ימים בהתאמה), נמצא כי מספר הכנסות הממוצע בקרב נשים הוא 2.4, ובקרב גברים – 2.9, כלומר הפער המגדרי גדל מעט.

3.2.2 ותק מצטבר של שנות כהונה

כדי להציג תמונה מפורטת יותר של ההבדלים המגדריים שהוצגו לעיל נציג את שיעור חברות הכנסת בכל קבוצת ותק מתוך כלל חברות הכנסת ושיעור חברי הכנסת בכל קבוצת ותק מתוך כלל חברי הכנסת - לצורך הצגת הנתונים, כל שנתיים קובצו לקטגוריה אחת, למעט שתי הקטגוריות האחרונות, שבהן טווח הזמן ארוך יותר. הנתונים מתייחסים לשנות הוותק המצטבר של כל חברי הכנסת מאז מועצת המדינה הזמנית ועד הכנסת ה-25 (כולל).

תרשים 24: ותק מצטבר של שנות כהונה, לפי מגדר (שיעור)

4% בלבד מהנשים ו-12% (פי שלוש) מהגברים כיהנו מעל ל-22 שנה

בתרשים אפשר לראות כי 48% מהנשים ו-38% מהגברים כיהנו עד ארבע שנים; כרבע מהנשים וכשליש מהגברים כיהנו בין חמש לעשר שנים; וכרבע מהנשים וכשליש מהגברים כיהנו 11 שנים

⁴⁰ אחריו – תופיק טובי, שכיהן 41 שנים, ויוסף בורג, שכיהן 40 שנים.

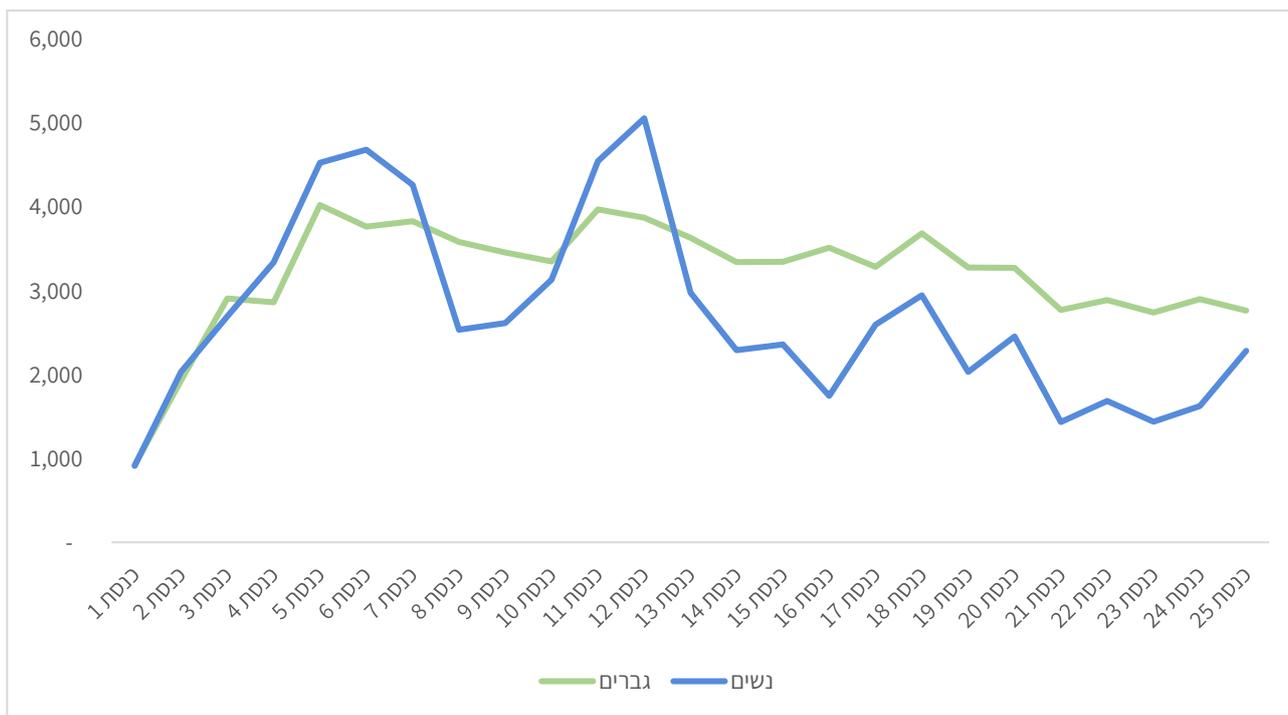
⁴¹ אחריה – שולמית אלוני וגולדה מאיר, שכיהנו 26 שנים.

או יותר. עוד עולה כי אין נשים שכיהנו יותר מ-27 שנים. ככלל, נשים כיהנו תקופות קצרות יותר מגברים. [בנספח 3.6](#) רשימה של ותק חברי הכנסת הוותיקים ביותר לפי מגדר.

3.2.3 ממוצע ותק מצטבר של ימי כהונה בכל כנסת

בתרשים לעיל הצגנו את שיוך כלל חברי הכנסת לדורותיהם לקבוצות ותק שונות. כעת נבדוק עבור כל כנסת בנפרד את משך הכהונה הממוצע של חברי הכנסת שכיהנו בה. בחלק זה בדקנו את משך הכהונה בימים ולא בשנים על מנת לתת פרספקטיבה נוספת על הנתונים. בכל כנסת חושב הוותק המצטבר של חברי הכנסת המכהנים בה. כלומר אם חבר כנסת כיהן 100 ימים בכנסת הראשונה ו-100 ימים נוספים בכנסת השנייה, הוותק שלו בכנסת הראשונה יהיה 100 ובכנסת השנייה – 200 ימים. עבור כל כנסת חושב הוותק המצטבר הממוצע של חברי הכנסת הגברים שכיהנו באותה כנסת ובנפרד הממוצע של חברות הכנסת. ותק חברי הכנסת חושב ממוצעת המדינה הזמנית עד דצמבר 2024.

תרשים 25: ממוצע ותק מצטבר של ימי כהונה בכל כנסת, לפי מגדר (בימים)

מהתרשים עולות הנקודות הבאות:

עד הכנסת החמישית (1961) הוותק הממוצע של חברי וחברות הכנסות היה דומה ועלה בהדרגה – ומהכנסת החמישית ואילך ניכרים הבדלים במגמות בין חברי הכנסת לחברות הכנסת: **בקרוב חברי הכנסת הגברים הוותק הממוצע יציב יחסית עד הכנסת ה-18 (2009), וממנה חלה ירידה הדרגתית קלה עד הכנסת ה-25**; בקרב חברות הכנסת תקופות אלו מאופיינות בתנודתיות, כמוצג בהמשך. יודגש כי מדובר בממוצע; מאחר שמספר חברות הכנסת בכל כנסת

החל מהכנסת ה-13 הוותק הממוצע של נשים נמוך משל גברים ופחות מושפע מערכי קיצון

נמוך במידה ניכרת ממספר חברי הכנסת, משך הכהונה הממוצע שלהן מושפע יותר מערכי קיצון.

מספר ימי הכהונה הממוצע של נשים בכנסת ה-12 היה הגבוה ביותר מבין הכנסות (כ-5,060 ימים שהם 13 שנים ו-11 חודשים) הן ביחס לגברים והן ביחס לנשים. מספר ימי הכהונה הממוצע של גברים בכנסת ה-4 (1959) היה הגבוה ביותר מבין הכנסות (כ-4,030 ימים שהם 11 שנים) ביחס לגברים בלבד.

עד הכנסת ה-12 (1988) מגמת ההבדל בין משך הכהונה בקרב חברי כנסת ובקרב חברות כנסת אינה אחידה – יש שנים שבהן מספר ימי הכהונה הממוצע בקרב הנשים גבוה ממספר זה בקרב הגברים, ויש שנים שבהן הממוצע דומה או הפוך – אך **נראה שמהכנסות ה-13 וה-14 (1992, 1996 בהתאמה), לאחר ירידת מספר ימי הכהונה הממוצע של נשים, המגמה מתייצבת, והוא נשאר נמוך ממספרם בקרב הגברים.** בשנים אלו כהונת הנשים הממוצעת נעה בין 1,423 ימים (שלוש שנים ו-11 חודשים) ל-2,993 ימים (שמונה שנים וחודשיים), ואילו ממוצע זה בקרב הגברים נע בין 2,774 ימים (שבע שנים ושבעה חודשים) ל-3,687 ימים (עשר שנים וחודש), כלומר ההבדל בין ותק הכהונה הממוצע בקרב גברים לוותק הכהונה הממוצע בקרב נשים בכל כנסת נע בין 475 ימים (שנה וארבעה חודשים, בכנסת ה-25) ל-1,752 ימים (ארבע שנים ועשרה חודשים, בכנסת ה-16).

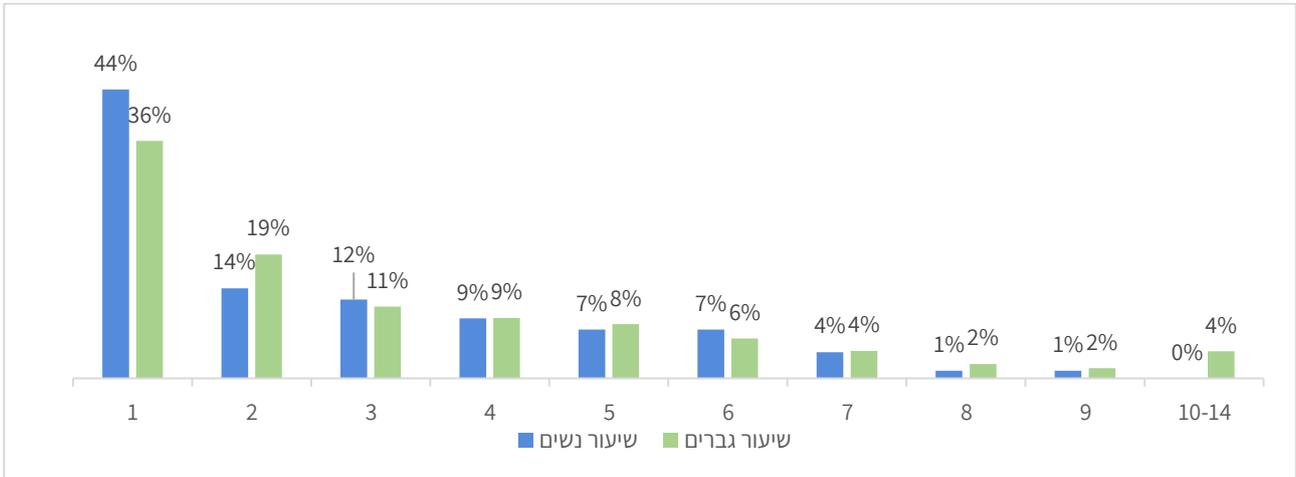
נתונים אלה מתכתבים עם נתוני שיעור חברות כנסת המכהנות שהוצגו בתרשים 23 לעיל. כלומר – **באותה תקופה שבה החל הגידול בשיעור חברות הכנסת, החלה התייצבות יחסית במספר ימי הכהונה הממוצע של נשים, ופער הוותק בין נשים וגברים נשמר. כלומר מהכנסת ה-15 (1999) כיהנו יותר נשים, וכלל הנשים כיהנו בממוצע פרקי זמן קצרים מפרקי זמן שבהם כיהנו הגברים.** סביר שאחת הסיבות לכך שממוצע משך הכהונה של חברות כנסת המכהנות מאז הכנסת ה-15 נמוך משל חברי הכנסת הגברים נובעת מהגידול היחסי במספר חברות הכנסת החדשות - גידול עקבי במספר הנשים משמעו לרוב גידול עקבי במספר הנשים עם ותק נמוך. גם בקרב הגברים יש חברי כנסת חדשים עם ותק נמוך, אך כיוון שיש יותר חברי כנסת גברים מחברות כנסת, השפעת חברי הכנסת החדשים על ממוצע הוותק של הגברים ניכרת פחות.

3.2.4 מספר כנסות שבהן כיהנו חברי הכנסת

בחלק הקודם של פרק זה בחנו את ותק חברי הכנסת לפי משך הכהונה המצטבר, כעת נבחן את מספר הכנסות שבהן כיהנו חברי הכנסת (כולל כהונה במועצת המדינה הזמנית). בתרשים 5

מוצגת התפלגות חברי וחברות הכנסות לפי מספר הכנסות בהן כיהנו. חברי הכנסת שכיהנו בין עשר ל-14 כנסות קובצו לקבוצה אחת; בקבוצה זו אין נשים.

תרשים 26: מספר כנסות שבהן כיהנו חברי כנסת, לפי מגדר (שיעור)

6% מחברות הכנסת ו-12% מחברי הכנסת (פי שתיים) כיהנו בשבע כנסות או יותר

בתרשים אפשר לראות כי כמעט מחצית מחברות הכנסת (44%) כיהנו במשך כנסת אחת בלבד לעומת 36% מחברי הכנסת הגברים, אך שיעור דומה של חברי וחברות שתי כנסות או פחות (55% ו-58% בהתאמה). עוד נמצא שיעור דומה של חברי וחברות הכנסת מקבוצת המגדר שלהם, שכיהנו במהלך שלוש עד תשע כנסות, וכי אין נשים שכיהנו יותר מתשע כנסות (לעומת 4% מחברי הכנסת הגברים). נציין כי בבחינת נתונים אלו ללא כנסות 21 ו-22 (שכיהנו תקופתה קצרה בלבד, כאמור) קיבלנו דפוס דומה, שבו שינויים קלים בשכיחויות הנובעים מההפחתה של שתי כנסות מכהונת כלל החברים באותן כנסות.

3.3 מבט מגדרי על חברי הכנסת הוותיקים ביותר

כפי שראינו בתרשימים הקודמים, שיעור הנשים שהוותק המצטבר שלהם גבוה, נמוך מזה של גברים. על מנת לבחון לעומק את ההבדלים המגדריים אצל חברי הכנסת עם הוותק הגבוה, נבחנו כעת את הפילוח המגדרי של חברי הכנסת הוותיקים ביותר – הרבעון העליון (25%), בכל אחת מהכנסות (תרשים 6). נציין כי בשל חילופי אישים במהלך כהונת הכנסת, מספר חברי הכנסת שכיהנו בכל כנסת אינו קבוע, ולפיכך גם מספר חברי הכנסת הנכללים ברבעון חברי הכנסת הוותיקים ביותר אינו קבוע והוא נע בין 32 ל-37. נציין כי הנתונים הנ"ל חושבו ללא כנסות 21 ו-22 - שהתפזרו לפני שהושבעה ממשלה ולכן כיהנו תקופה קצרה יחסית (156 ו-165 ימים בהתאמה).

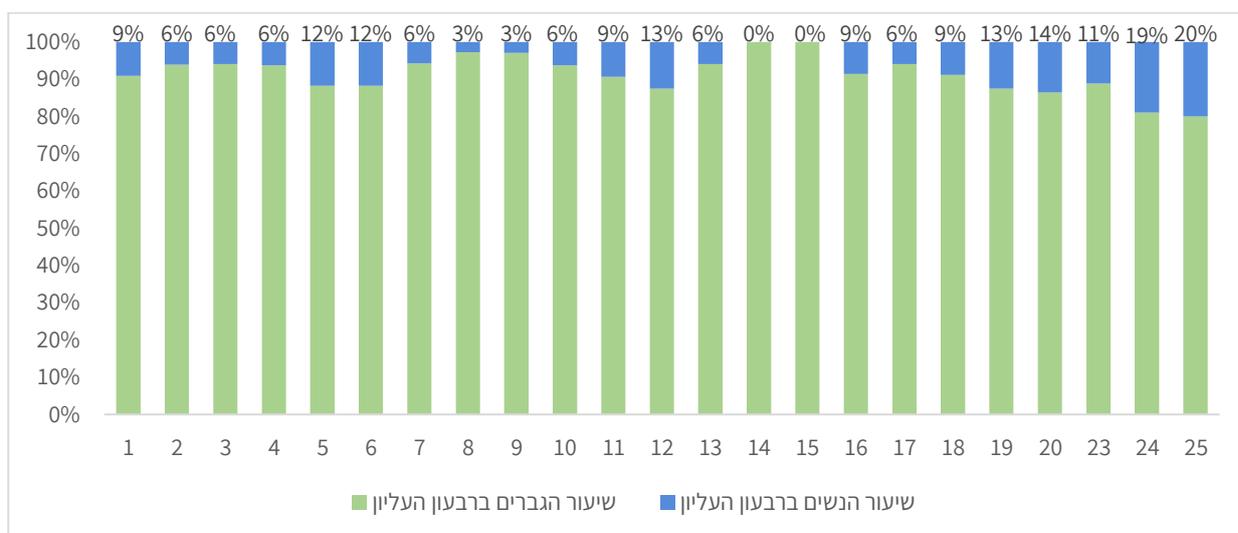
הרוב המוחלט של חברי הכנסת עם הותק הגבוה ביותר, היו גברים. רק 10% מהם היו נשים

בבחינת כלל חברי הכנסת לדורותיהם עולה כי מבין 338 חברי הכנסת הוותיקים ביותר (ברבעון העליון של הוותק המצטבר) - 90% היו גברים ו-10% היו נשים. שיעור הנשים ברבעון העליון נמוך יותר משעור הנשים בכלל חברי הכנסת לדורותיהם (ללא כנסות 21 ו-22) (15%). כלומר, פחות נשים נכללות בקבוצת חברי הכנסת הוותיקים גם ביחס לשיעורן (הנמוך ממילא) מכלל חברי הכנסת.

עוד עולה כי ממוצע הוותק של חברי הכנסת הגברים הנכללים ברבעון חברי הכנסת הוותיקים ביותר מכלל חברי הכנסת שניהנו בישראל היה גבוה משל הנשים – 33 שנים לעומת 22 שנים. כאמור, [בנספח 3.6](#) מוצג הוותק של 86 חברי וחברות הכנסת עם הוותק המצטבר הגבוה ביותר (מעל 22 שנים).⁴²

בתרשים להלן מוצג שיעור חברי וחברות הכנסת מכלל חברי הכנסת ברבעון הוותק העליון (25%), בכל אחת מהכנסות.

תרשים 27: שיעור חברי וחברות כנסת מכלל חברי כנסת בעלי הוותק הגבוה ביותר (רבעון עליון) בכל כנסת

מהתרשים עולה כי **שיעור הנשים שנכללו ברבעון הוותק העליון בכל הכנסות היה נמוך**. עוד עולה שאין מגמה אחידה בשיעור הנשים שנכללו ברבעון העליון של הוותק המצטבר הגבוה ביותר: עד הכנסת ה-23 שיעור הנשים עם הוותק הגבוה ביותר נע בין כנסות בהן לא היה ייצוג לנשים (כנסות 14 ו-15, 1996 ו-1999 בהתאמה) ל-14% מכלל חברי הכנסת בקבוצה זו (הכנסת ה-20, 2015). בכנסות ה-24 וה-25 (2021, 2022) השיעור עלה במעט והיה 19% ו-20% בהתאמה.

מספר ושיעור הנשים בקבוצת הוותק העליון והוותק הממוצע שלהן היו נמוכים בכל קבוצות ההשוואה

נציין כי כאמור לעיל, מאחד המחקרים שנסקרו [בפרק המבוא](#) עלה כי בכמה מדינות שנבדקו, שיעור הנשים בקרב חברי הפרלמנט המשתייכים לרבעון הוותק העליון נע בין 5% (אירלנד) ל-45% (נורבגיה).⁴³

בדקנו את הוותק הממוצע של חברי וחברות הכנסת ברבעון הוותק העליון בכל אחת מהכנסות. לא נמצאה מגמה ברורה ולא נמצאו הבדלים מגדריים ברורים, ככל הנראה בשל השפעות

⁴² בדקנו נתון זה גם בכל כנסת בנפרד אך לא נמצאה מגמה ברורה – בכל אחת מהכנסות ותק כהונה של הנשים הוותיקות ביותר היה נמוך משל הגברים ובחלק שווה לזה של הגברים או גבוה ממנו.

⁴³ Ragnhild Muriaas and Torill Stavenes, *Politics & Gender*, [Gender and Political Seniority: Three Measures](#), 2024, 02:2, pp. 279, 286, 287.

הקשורות לכך שהממוצע של הנשים מושפע מאותן חברות כנסת בודדות עם ותק גבוה בעוד אצל הגברים הממוצע משקף איזון בין ותק ממוצע גבוה לנמוך יותר.

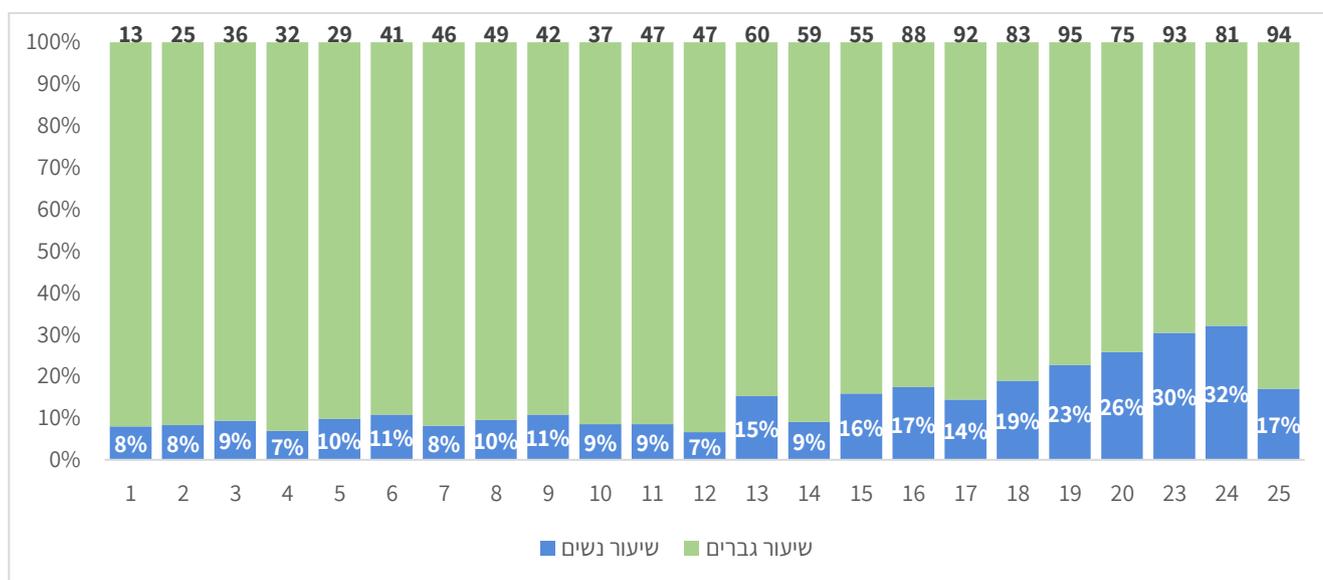
כלומר, מכלל האמור לעיל עולה שהוותק הממוצע של נשים ברבעון העליון פעמים רבות דומה לוותק של גברים, אך מספר ושיעור הנשים הנמצאות בוותק זה, נמוך מאוד בהשוואה לגברים. שיעור זה נמוך יותר גם מהשיעור הכללי הנמוך של חברות הכנסת בכל אחת מהכנסות. כלומר, **שיעור הנשים שנכללות ברבעון העליון של הוותק המצטבר נמוך משיעור הגברים שנכללו בקבוצה זו, נמוך משיעור הנשים בכנסת ונמוך משיעור הנשים באוכלוסייה.**

3.4 ותק ממלאי תפקיד בכנסת ובממשלה

ביקשנו לבחון את ותק חברי וחברות הכנסת שנבחרו למלא תפקידים בכנסת ובממשלה. כיוון ששיעור חברות הכנסת מקרב ממלאי כל תפקיד הוא נמוך, נתוני הוותק בכל תפקיד בנפרד מושפעים במידה ניכרת ממקרים בודדים, דבר המקשה על הסקת מסקנות מהנתונים המתקבלים. לפיכך **בחרנו להציג תמונה כוללת על כלל ממלאי התפקידים, ובדקנו יחד את כל חברי וחברות הכנסת שמילאו לפחות אחד מהתפקידים הבאים בכל כנסת: יושב ראש ועדה, יושב ראש הכנסת, סגן יושב ראש הכנסת, ראש ממשלה, סגן ראש ממשלה, שר וסגן שר.** לא הכללנו את נתוני הכנסות ה-21 וה-22. מספר ממלאי התפקידים השתנה מכנסת לכנסת תוך מגמת גידול מתמיד. בכנסת הראשונה היו 25 ממלאי תפקידים ואילו בכנסת הנוכחית (ה-25) היו 94 ממלאי תפקידים נכון למועד הבדיקה. מספר דומה היה גם בכנסת ה-18 עם שיא של 95 ממלאי תפקידים. **בכל הכנסות היו בסך הכול 618 ממלאי תפקידים מתוכם כ-20% נשים (109 נשים).** טרם הצגת נתוני הוותק, בתרשים להלן נציג את שיעור חברי וחברות הכנסת בעלי תפקיד בכל כנסת בנפרד.

שיעור בעלות
התפקיד מכלל בעלי
התפקידים עלה
במהלך השנים אך
נותר נמוך במידה
ניכרת משל גברים

תרשים 28: חברי כנסת בעלי תפקיד בכל כנסת, לפי מגדר

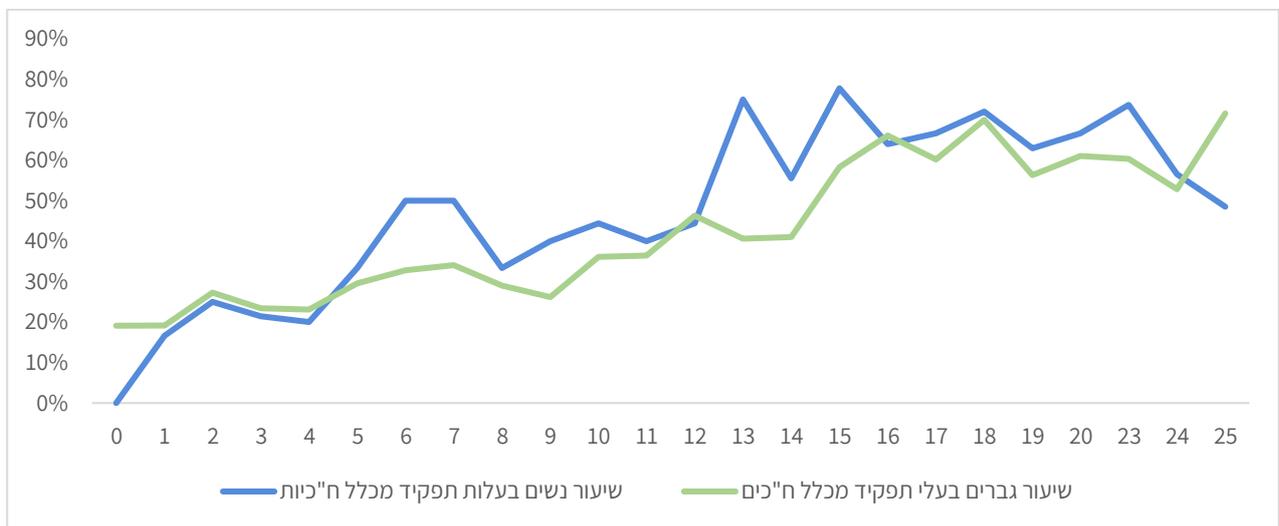
מהתרשים עולה כי מהכנסת הראשונה עד הכנסת ה-12 שיעור בעלות התפקיד מכלל בעלי התפקיד היה 7%-11%. מהכנסת ה-13 (1992) עד הכנסת ה-24 (2021) חלה מגמת עלייה מתמדת בשיעור בעלות התפקיד (15%-32%) ואילו בכנסת ה-25 שיעור בעלות התפקיד ירד ל-17%.

בכנסת ה-25 שיעור בעלות התפקיד ירד והיה פחות מ-20% מכלל בעלי התפקידים

ככלל, שיעורים אלו דומים לשיעור חברות הכנסת מכלל חברי הכנסת כמוצג לעיל בתרשים 23. כלומר בכנסות בהן שיעור חברות הכנסת נמוך, כך גם שיעור בעלות התפקידים ולהפך - בכנסות בהן יש יותר חברות כנסת, כך גם יש יותר בעלות תפקיד.

בתרשים להלן מוצג שיעור הנשים בעלות תפקיד מכלל חברות הכנסת ושיעור הגברים בעלי תפקיד מכלל חברי הכנסת בכל אחת מהכנסות בנפרד.

תרשים 29: שיעור בעלות תפקיד מכלל חברות כנסת ושיעור בעלי תפקיד מכלל חברי כנסת, בכל הכנסות

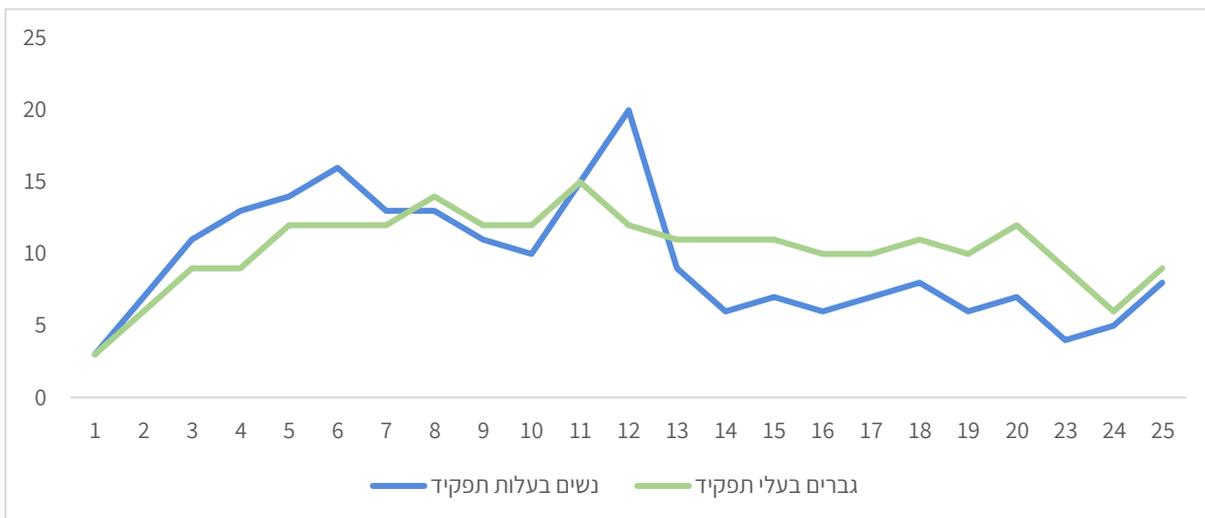
מהנתונים המוצגים בתרשים עולה כי לצד היותן מיעוט בקרב בעלי התפקיד, מהכנסת הרביעית עד הכנסת ה-24, שיעור בעלות התפקיד מכלל חברות הכנסת היה גבוה יותר משיעור בעלי התפקיד מכלל חברי הכנסת (למעט הכנסת ה-12). בכנסת ה-25 שיעור הנשים בעלות התפקיד היה נמוך יותר משיעור זה בקרב גברים. שיעור זה מושפע כמובן מחלקן הקטן יחסית של נשים בקרב כלל חברי הכנסת - כלומר, ברוב הכנסות, ביחס לייצוגן (הנמוך) בכנסת, נשים בעלות תפקיד יותר מגברים.

3.4.1 ותק מצטבר של ממלאי תפקיד

בחלק זה של המסמך נציג בכל כנסת את ותק חברי וחברות הכנסת שמילאו תפקיד אחד לפחות. יודגש שלא בדקנו את ותק הכהונה בתפקיד אלא את הוותק המצטבר שלהם כחברי כנסת. כמו כן, בדומה לנתונים לעיל, לא הכללנו את נתוני הכנסות ה-21 וה-22.

בתרשים להלן מוצג בכל כנסת ממוצע הוותק המצטבר של חברי וחברות כנסת שהיו בעלי תפקיד אחד לפחות.

תרשים 30: ממוצע ותק מצטבר של חברי וחברות כנסת שהיו בעלי תפקיד, בכל כנסת

בכנסת ה-25 ההבדל בין ממוצע ותק בעלות התפקיד לממוצע ותק בעלי תפקיד הצטמצם

מהתרשים עולה שעד הכנסת השביעית ממוצע ותק חברות כנסת שהיו בעלות תפקיד היה גבוה יותר מממוצע זה אצל הגברים. נציין כי בשנים אלו היו מעט חברות כנסת ממלאות תפקיד (2-4 ח"כיות) כך שהממוצע מושפע ממספר מועט של נשים וקשה ללמד ממנו על מגמה ברורה. לשם ההשוואה, בשנים אלו היו 13-45 גברים בעלי תפקיד.

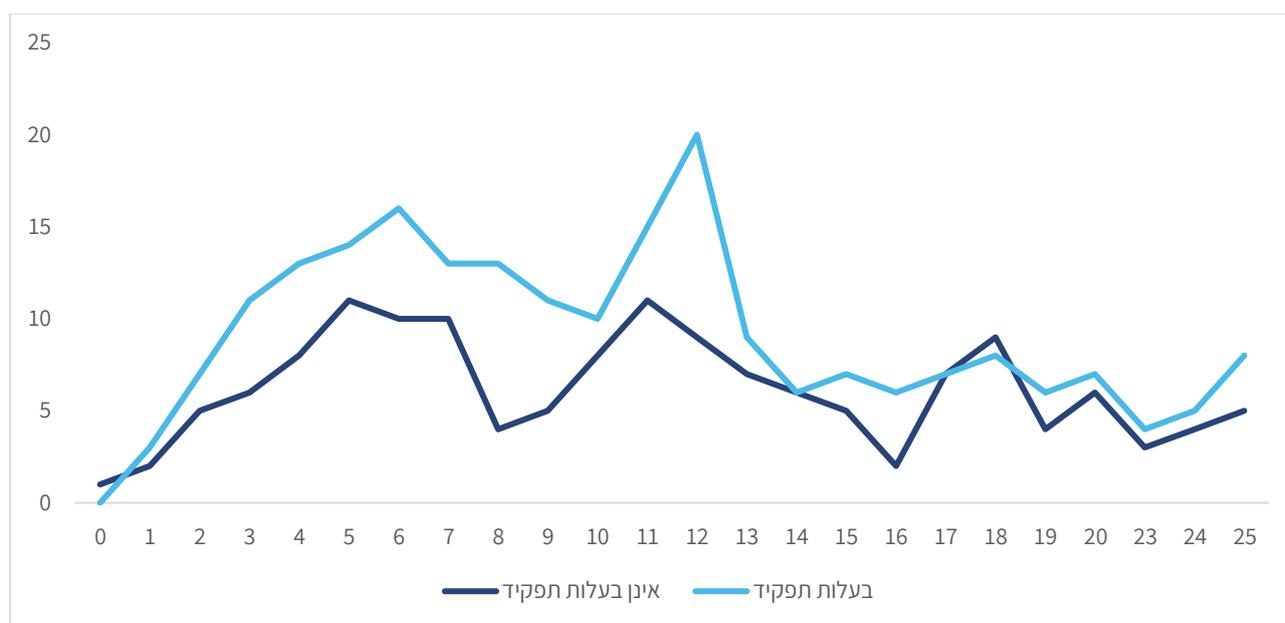
מהכנסת השמינית (1974) עד הכנסת ה-12 (1988) המגמה אינה אחידה. גם בכנסות אלו מספר הנשים בעלות תפקיד הוא נמוך (ארבע) ומספר הגברים בעלי תפקיד גבוה הרבה יותר (33-56). מהכנסת ה-13 (1992) עד הכנסת ה-25 (2022) ממוצע ותק חברות כנסת שהיו בעלות תפקיד היה נמוך יותר מממוצע זה אצל הגברים – בטווח שבין ארבע שנים לתשע שנים אצל הנשים לעומת בטווח שבין שש ל-12 שנים אצל הגברים. בשנים אלו מספר הנשים בעלות תפקיד גדל (9-28) ומספר בעלי התפקיד הגברים גדל גם הוא (50-78). נזכיר כי מהכנסת ה-13 חלה ירידה גם בוותק הממוצע של כלל חברות הכנסת והוא נותר נמוך מהוותק הממוצע של חברי הכנסת הגברים (ראו תרשים 24 לעיל).

בהתייחס לנתונים אלו ולנתונים שהוזכרו לעיל, אפשר לומר **שעם העלייה במספר הנשים שהיו חברות כנסת ועם העלייה במספר הנשים שהיו בעלות תפקיד, ירד הוותק הממוצע של חברות כנסת בעלות תפקיד ביחס לגברים**. כאמור, סביר שאחת הסיבות לכך היא שעצם הגידול במספר חברות הכנסת החדשות משמעו גידול במספר חברות הכנסת בעל הוותק הנמוך, וכיוון שיש פחות חברות כנסת ומחברי כנסת, השפעתם של חברות הכנסת החדשות על הוותק הממוצע ניכרת יותר. ייתכן גם וכאשר יש יותר נשים בכנסת בכלל ובעלות תפקיד בפרט ממוצע הוותק מושפע פחות ממקרי קיצון וכך סך הכל הוותק הממוצע של חברות הכנסת ובעלות התפקיד יורד.

3.4.2 השוואת ותק של בעלי תפקיד ושאנים בעלי תפקיד

בתרשים להלן נציג בכל כנסת את ממוצע הוותק של חברות כנסת ששימשו באחד מהתפקידים שצוינו לעיל בהשוואה לממוצע הוותק של חברות כנסת שלא שימשו בתפקיד (תרשים 31). לאחר מכן יוצגו נתונים אלו בנוגע לחברי הכנסת הגברים (תרשים 32).

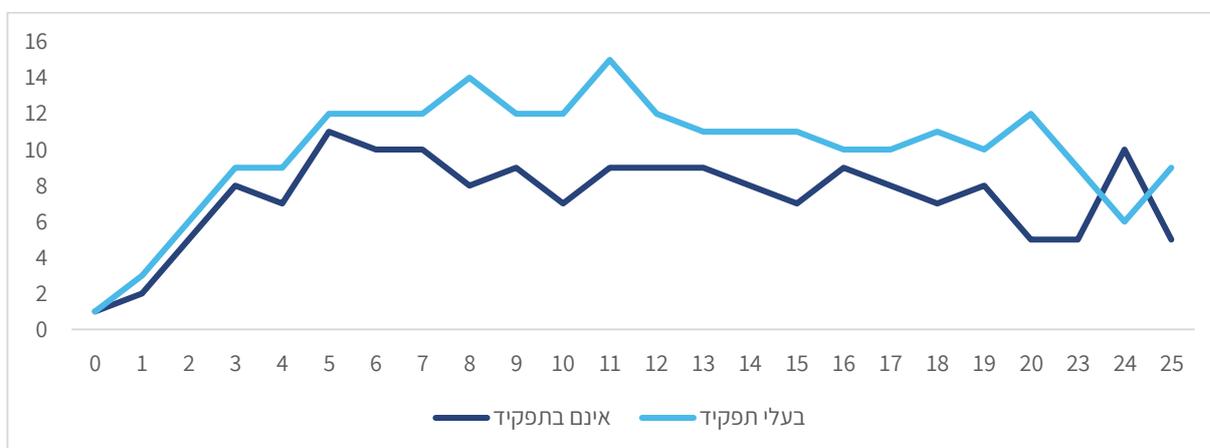
תרשים 31: ממוצע ותק חברות כנסת בעלות תפקיד ושאין בעלות תפקיד, בכל כנסת

מהתרשים עולה כי כמעט בכל הכנסות, ממוצע ותק חברות הכנסת שהיו בעלות תפקיד היה גבוה יותר מממוצע ותק חברות כנסת שלא היו בעלות תפקיד. כך גם עולה כי מגמות העלייה והירידה בממוצע הוותק בכל כנסת דומה בין שתי הקבוצות.

בתרשים להלן נציג את ממוצע הוותק של חברי כנסת הגברים בעלי אחד מהתפקידים שצוינו לעיל בהשוואה לממוצע הוותק של חברי כנסת שלא היו בעלי תפקיד.

תרשים 32: ממוצע ותק חברי הכנסת הגברים בעלי תפקיד ושאנים בעלי תפקיד, בכל כנסת

עד הכנסת ה-23 ותק חברי הכנסת הגברים בעלי תפקיד היה גבוה יותר מוותק חברי כנסת שלא היו בעלי תפקיד. אצל הנשים התמונה הייתה דומה ברוב הכנסות

בדומה לנתונים אודות חברות כנסת, עולה כי בכל הכנסות למעט הכנסת ה-24, ממוצע ותק חברי כנסת שהיו בעלי תפקידים היה גבוה יותר מממוצע ותק חברי כנסת שלא היו בעלי תפקיד. בכנסת ה-24 הוותק הממוצע של בעלי התפקיד היה נמוך יותר מהוותק הממוצע של חברי כנסת שלא היו בעלי תפקיד.

3.5 סיכום ותק חברי וחברות הכנסת בישראל

בפרק זה בחנו את ותק חברי וחברות הכנסת בישראל לדורותיהם ומספר הכנסות שכיחנו בהן לצד בדיקה של הוותק הממוצע של כל כנסת בנפרד, ותק חברי הכנסת הוותיקים ביותר וותק ממלאי תפקידים בכנסת ובממשלה.

מבחינת כלל הממצאים בישראל עולה כי **לצד שיעור השתתפות נמוך במידה ניכרת של נשים בכל הכנסות, הוותק המצטבר הממוצע של חברות הכנסת נמוך גם הוא מזה של הגברים בכל המדדים שנבדקו:** חברי הכנסת הגברים בכנסת ה-25 כיהנו במצטבר עד דצמבר 2024 (מועד הפקת הנתונים) שבע שנים ושבעה חודשים בממוצע ונשים כיהנו שש שנים וארבעה חודשים; חברי הכנסת הגברים שכיחנו בכלל הכנסות כיהנו בממוצע שמונה שנים ושמונה חודשים לעומת שש שנים ושבעה חודשים אצל הנשים; בכנסת ה-25 לא היו נשים שכיחנו יותר מ-20 שנה; ובקרב חברי הכנסת לדורותיהם, הכהונה הארוכה ביותר של גברים הייתה 47 שנים לעומת 27 אצל הנשים.

בכנסות הראשונות היו חברות כנסת ספורות ולכן הוותק הממוצע לא יכול לשקף מגמה אלא מייצג תנודתיות של ערכי קיצון. עם זאת, **החל מהכנסת ה-13 (1992) חל גידול במספר הנשים המכהנות. עם גידול זה התמתן הוותק הממוצע היות וחברות הכנסת שנכנסו היו עם ותק נמוך.** הגידול במספר חברות הכנסת המשיך עד הכנסת הקודמת (ה-24) כך שגם אם יש חברות כנסת ותיקות, הממוצע המשיך להיות מושפע מהוותק של חברות הכנסת החדשות שלהן ותק נמוך.

כאמור, בחנו גם את הוותק של חברי הכנסת הוותיקים ביותר (רבעון עליון). גם כאן עלו פערים מגדריים כך ש-10% בלבד מחברי הכנסת הוותיקים ביותר היו נשים והוותק שלהן היה נמוך במידה ניכרת מהוותק של הגברים (בממוצע: 22 שנים לעומת 33 בהתאמה).

בבחינת חברי כנסת שהם גם ממלאי תפקיד בכנסת או בממשלה כגון יושבי ראש ועדות או שרים, עלה גם כאן כי **הן שיעור חברות הכנסת הממלאות תפקידים בכל כנסת והן הוותק הממוצע שלהן היו נמוכים יחסית לחברי הכנסת הגברים. לאחר ירידה בוותק הממוצע של הגברים ממלאי התפקידים פער זה הצטמצם בשתי הכנסות האחרונות** (שנבדלו זו מזו בשיעור הנשים בקרב ממלאי התפקידים בהן – 32% בכנסת ה-21 לעומת 17% בכנסת ה-25).

יודגש כי מסמך זה מתאר את תמונת המצב בכל הנוגע לוותק חברי וחברות הכנסת, אך אינו מתיימר לקבוע מהן הסיבות והגורמים לתמונת המצב שעלתה. כמו כן ריבוי הגורמים מקשה על

בידודן של התופעות שנצפו. כך למשל עולה השאלה האם הותק של חברי וחברות הכנסת בין אם מלאו תפקיד או לא, יכול להיות מושפע מהשתייכות לצד אחד או אחר של המפה הפוליטית או ממספר השנים בהן כיהנה כל כנסת. לצד זאת לא בדקנו גורמים אישיים שיכולים להשפיע כמו גיל כניסה למערכת הפוליטית שממילא יכול להשפיע על הוותק האפשרי, שייכות לקבוצות מיעוט גיאוגרפיות או חברתיות ועוד.

3.6 נספח: שנות הוותק של חברי וחברות הכנסת הוותיקים ביותר (מעל ל-22 שנות ותק) לפי מגדר

מגדר	ותק בשנים (מעוגל)	
1	גבר	47
2	גבר	41
3	גבר	40
4	גבר	37
5	גבר	36
6	גבר	36
7	גבר	36
8	גבר	36
9	גבר	34
10	גבר	33
11	גבר	33
12	גבר	33
13	גבר	33
14	גבר	32
15	גבר	32
16	גבר	32
17	גבר	32
18	גבר	31
19	גבר	30
20	גבר	30
21	גבר	30
22	גבר	30
23	גבר	29
24	גבר	29
25	גבר	29
26	גבר	29
27	גבר	28
28	גבר	28
29	גבר	28
30	גבר	28
31	גבר	28
32	גבר	27
33	גבר	27
34	אישה	27
35	אישה	26
36	גבר	26
37	גבר	26
38	אישה	26
39	גבר	26
40	גבר	26
41	גבר	26
42	גבר	26
43	גבר	26
44	גבר	26

26	גבר	45
25	גבר	46
25	גבר	47
25	גבר	48
25	אישה	49
25	גבר	50
25	גבר	51
24	גבר	52
24	גבר	53
24	גבר	54
24	גבר	55
24	גבר	56
24	גבר	57
23	גבר	58
23	גבר	59
23	גבר	60
23	גבר	61
23	גבר	62
23	גבר	63
23	גבר	64
23	אישה	65
23	גבר	66
23	גבר	67
23	גבר	68
23	גבר	69
22	גבר	70
22	גבר	71
22	גבר	72
22	גבר	73
22	גבר	74
22	אישה	75
22	גבר	76
22	גבר	77
22	גבר	78
22	גבר	79
22	גבר	80
22	גבר	81
22	גבר	82
22	גבר	83
22	גבר	84
22	גבר	85
22	גבר	86

3.7 נספח: חברי הכנסת ה-25 לפי ותק מצטבר (נכון לדצמבר 2024) ומגדר

מגדר	ותק בשנים (מעוגל)	
גבר	36	1
גבר	34	2
גבר	29	3
גבר	27	4
גבר	26	5
גבר	26	6
גבר	26	7
גבר	24	8
גבר	22	9
גבר	22	10
אישה	19	11
גבר	19	12
גבר	18	13
גבר	17	14
גבר	17	15
גבר	16	16
גבר	16	17
אישה	16	18
גבר	15	19
גבר	15	20
גבר	12	21
אישה	12	22
אישה	12	23
גבר	12	24
גבר	12	25
גבר	12	26
גבר	12	27
גבר	12	28
אישה	12	29
גבר	11	30
גבר	10	31
גבר	10	32
גבר	10	33
גבר	10	34
גבר	10	35
גבר	10	36
גבר	10	37
גבר	10	38
אישה	10	39
גבר	10	40
גבר	10	41
אישה	10	42
גבר	10	43
אישה	9	44

9	גבר	45
8	אישה	46
8	אישה	47
8	גבר	48
7	גבר	49
6	גבר	50
6	אישה	51
6	אישה	52
6	גבר	53
6	גבר	54
6	גבר	55
6	גבר	56
6	גבר	57
6	גבר	58
6	גבר	59
6	גבר	60
6	גבר	61
6	גבר	62
6	גבר	63
6	גבר	64
6	גבר	65
6	גבר	66
6	אישה	67
6	אישה	68
6	אישה	69
6	גבר	70
5	אישה	71
5	גבר	72
5	גבר	73
5	אישה	74
5	גבר	75
5	גבר	76
5	גבר	77
5	אישה	78
5	גבר	79
5	גבר	80
5	גבר	81
5	גבר	82
5	גבר	83
5	גבר	84
5	גבר	85
5	גבר	86
5	גבר	87
4	גבר	88
4	גבר	89
4	אישה	90

4	גבר	91
4	אישה	92
4	אישה	93
4	אישה	94
4	אישה	95
4	אישה	96
4	אישה	97
4	אישה	98
4	גבר	99
3	גבר	100
3	גבר	101
3	גבר	102
3	גבר	103
3	גבר	104
3	גבר	105
3	גבר	106
3	גבר	107
3	גבר	108
3	גבר	109
3	גבר	110
3	גבר	111
3	גבר	112
3	גבר	113
3	גבר	114
3	גבר	115
3	גבר	116
3	גבר	117
3	גבר	118
3	גבר	119
3	גבר	120
3	גבר	121
3	גבר	122
3	גבר	123
3	גבר	124
3	גבר	125
3	גבר	126
3	גבר	127
3	גבר	128
3	גבר	129
3	גבר	130
3	גבר	131
3	גבר	132
3	גבר	133
2	אישה	134
2	אישה	135
2	אישה	136

2	אישה	137
2	אישה	138
2	גבר	139
2	אישה	140
2	אישה	141
2	גבר	142